

Sumariusz Metryki Koronnej
MK 183 z Archiwum Głównego Akt Dawnych

Opracowała Anna Wajs

Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2014 – 2018

Wykaz skrótów

AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych

Boniecki – A. Boniecki, *Herbarz polski*, T. I-XVI, Warszawa 1899-1913

Kułakows'kyj – Petro Kułakows'kyj, *Czernihowo-siwerszczyzna u składi Reczi Pospolitoj, (1618-1648)*, Kijów 2006

LWlkKuj1659 – Lustracja Województw Wielkopolskich i Kujawskich 1659-1665, Cz. I, wyd. C. Ohryzko-Włodarska, Wrocław 1978, cz. II, wyd. Z. Górski, J. Pakulski, A. Tomczak, Toruń 1996

LWRusk – *Lustracja województwa ruskiego, 1661-1665*, cz. 1-3, ed. K. Arłamowski, E. Arłamowska, W. Kaput, Wrocław 1970-1976

MK – Metryka Koronna

Niesiecki – K. Niesiecki, *Herbarz polski*, T. I-X, wyd. J. N. Bobrowicz, Lipsk 1839-1846

PSB – *Polski Słownik Biograficzny*, tom I i nast., Kraków od 1935

SGKP – *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. I – XV, Warszawa 1880-1914, pod red. F. Sulimirskiego, F. Chlebowskiego, W. Walewskiego et. al.

SMK – *Sumariusz Metryki Koronnej*, T. I i nast., ed. W. Krawczuk, K. Chłapowski, Kraków 199 i nast.

U – *Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII-XVIII wieku. Spisy*, T. I i następne, Wrocław-Kórnik od 1985, pod red. A. Gąsiorowskiego

VC – *Volumina Constitutionum*, t. I i nast., wyd. W. Uruszczak, S. Grodziski, I. Dwornicka et al., Warszawa od 1996

VL – *Volumina Legum*, t. I-X, wyd. J. Ohryzko, Z. Kaczmarczyk, St. Petersburg 1859

Na okładce i wklejce wewnętrznej i karcie 1b informacja, że jest to księga przywilejów i wpisów Jego Królewskiej Mości z kancelarii Piotra Gembickiego biskupa przemyskiego, dziekana krakowskiego, prepozyta miechowskiego i płockiego, najwyższego kanclerza Królestwa w roku 1638.

[dwie strony puste, nie numerowane]

[k. 1a, informacja o rozpoczęciu i zakończeniu paginacji w roku 1843]

Numer pierwszy odnosi się do księgi, natomiast drugi, po ukośniku, do całego zbioru dokumentów Władysława IV zapisanych w Metryce Koronnej

Regesty

1/2015

k. 1 – 2v

Warszawa, 1638¹

Król w uznaniu licznych zasług, nadaje Jerzemu Ossolińskiemu z Tęczyna, wojewodzie sandomierskiemu, staroście bydgoskiemu i lubaczowskiemu, urząd podkanclerzego koronnego, po przejściu dotychczasowego podkanclerzego, Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego na wakujący po śmierci Tomasza Zamoyskiego, urząd kanclerza koronnego. Nowy podkanclerzy zasłużył się na polu wojskowym: uczestniczył w wojnie z Moskwą oraz dyplomatycznym, między innymi posłował do króla Anglii prosząc o pomoc przeciw Turcji¹. Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Pozostawiono miejsce na pisanie daty dziennej i miesiąca, zob. U X, nr 660, z datą 20 III 1638.

2/2016

k. 2v – 3

b.m.d. [1638]

Andrzej Bujalski, sekretarz królewski¹ składa przysięgę pisarza Metryki koronnej, ślubując rzetelnie i wiernie wypełniać swoje obowiązki.

jęz. lac.

¹ Biogram Andrzeja Bujalskiego, zob. W. Krawczuk, *Metrykanci koronni. Rozwój registratury centralnej od XVI do XVIII wieku*, Kraków 2002, s. 120–121.

3/2017

k. 3 – 3v

Warszawa, 20 marca 1638

Król zezwala na dokonanie oblaty i potwierdza wypis z ksiąg leśnictwa bielskiego, dokonany w dniu 12 V 1617, podpisany i potwierdzony przez Mikołaja Sapiechę, wojewodę nowogródzkiego oraz Jakuba Wieliczkowskiego podleśniczego bielskiego, dotyczący tego, iż Wojciech Bylina tegoż dnia zeznał, że sprzedał swoje pół włóki, zwane *Artyszkowska*, leżące z jednej strony od między Sawki Wierszyła, z drugiej od Saca Pankowica, które otrzymał prawem dożywotnim od króla, Sawce Kalenikowiczowi za 45 kop litewskich, wypłaconych w przyszłą niedzielę (...). Tenże Wojciech Bylina dożywotnio zatrzymał sobie prawo zastępowania owego Kalenikowicza do zatrzymania dawności ziemskiej.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac., pol.

4/2018

k. 4 – 4v

Warszawa, 18 marca 1638

Król, w uznaniu dla długiej i wiernej pracy w kancelarii, zezwala Andrzejowi Bujalskiemu, swemu sekretarzowi, na dożywotnie przejęcie sołectwa (*advocatiam seu scultetiam*) we wsi Zbucz, w leśnictwie należącym do starostwa bielskiego, wraz z ziemiami zwanymi *Mochnak*, *Mokre* i *Ochuła*, z rąk spadkobierców Adama Drągowskiego. Po śmierci tegoż Andrzeja Bujalskiego sołectwo będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

5/2019

k. 4v – 5

Warszawa, 20 marca 1638

Król, w uznaniu zasług wojskowych Olbrachta Krosnowskiego, zezwala Aleksandrowi Wiśniowieckiemu, staroście czerkaskiemu na odstąpienie swego prawa dożywotniego do uroczyska Krzemieńczuk, leżącego w starostwie czerkaskim, wraz z wszelkimi przynależnościami, temuż, służącemu w jego chorągwi. Ustąpienie to winno być wpisane do jakichkolwiek wierzytelnych ksiąg. Król zastrzega jednak, aby nowy dzierżawca w zwykłych terminach każdego roku oddawał do skarbu rawskiego dwojaką kwartę.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

6/2020

k. 5 – 6

Warszawa, 20 marca 1638

Król nadaje [Mikołajowi] Ostrorogowi¹, krajczemu koronnemu, staroście rohatyńskiemu urząd podczaszego koronnego, wakujący po przejściu Jakuba Sobieskiego na urząd wojewody bełskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ W tytule dokumentu podano jedynie nazwisko nowego podczaszego, natomiast w tekście dokumentu pozostawiono puste miejsca na imię i nazwisko. PSB XXIV, S. 515–519; U X, nr 297.

7/2021

k. 6 – 7

Warszawa, 20 marca 1638

Król daje zgodę kapitule warszawskiej na nabycie łodzi dla przewozu rzeczy, wozów i ludzi przez Wisłę i uwalnia przewoźnika tej łodzi od opłat i jurysdykcji Henryka Blumoff'a, przełożonego przewoźników warszawskich. Przewóz z nadania księcia mazowieckiego Bolesława należał do dochodów szpitala Św. Ducha przy klasztorze św. Marcina w Warszawie. Ponieważ wspólne korzystanie przez szpital i kapitułę umniejszało dochody szpitala, król, aby poprawić i zwiększyć te dochody, pozwala kapitule na zakup *navem vulgo Lodz*¹. *

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Oryginał: AGAD, Zbiór dokumentów pergaminowych, sygn. 3299.

8/2022

k. 7 – 8v

Warszawa, 20 marca 1638

Król, w uznaniu licznych zasług, także dla króla Zygmunta III, nadaje Jakubowi Sobieskiemu, podczaszemu koronnemu, staroście krasnostawskiemu i jaworowskiemu urząd wojewody bełskiego, wakujący po przejściu Konstantego Korybuta Wiśniowieckiego, starosty czerkaskiego na urząd wojewody ruskiego¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Oryginał: AGAD, Zbiór dokumentów pergaminowych, sygn.. 8193; U III/2 nr 389.

9/2023

k. 8v – 9v

Warszawa, 20 marca 1638

Król potwierdza i powtarza dokument Łukasza z Bnina Opalińskiego, marszałka wielkiego koronnego, starosty leżajskiego, hrubieszowskiego i gieranowskiego i jego żony Zofii z Żurowa [Daniłowiczówny], dany w Leżajsku 24 lutego 1638. W dokumencie tym małżonkowie ustępują dożywotnio słudze Janowi Tomisławskiemu poddanych: Iwana Dorosza, Jakimichow Hołobudy, Jana Czerwonki, Wawrzyńca Karwana, Piotra Sochy, Wasiłka i Kruków z ich pracami, podatkami i powinnościami we wsi Brzyska Wola (*Brzeska Wola*) w starostwie leżajskim oraz do łąki zwanej Teliga, należącej do folwarku Wólka Łamana (*Lomana Wolka*), między Brzyską Wolą a Ożanną (*Ozana*).

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac., pol.

10/2024

k. 9v – 10

Warszawa, 22 marca 1638

Król nadaje Andrzejowi Czarneckiemu, burgrabiemu zamku krakowskiego oraz dworzaninowi królewskiemu dwie włóki ziemi wraz z przynależnościami, we wsi Wielka Wola w starostwie warszawskim, po śmierci mieszczanina Henryka Blumoffa (Blumhoffa), rajcy warszawskiego, na które tenże miał prawo dożywotnie.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

11/2025

k. 10 – 10v

Warszawa, 23 marca 1638

Król przyznaje prawo dożywocia na wójtostwo we wsi Kunin w powiecie lwowskim małżonkom Hieronimowi Chmieleckiemu oraz Katarzynie, nadane wcześniej temuż Chmieleckiemu przez króla Zygmunta III.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

12/2026

k. 10v – 11v

Warszawa, 24 marca 1638

Król, w uznaniu zasług wojskowych, pozwala korzystać wybrańcom ze wsi Ruda w starostwie sieradzkim: Bodznemu oraz Jakubowi Dędze, temu pierwszemu z synem Stanisławem z dóbr, ziem, budynków etc. z wszelkimi przynależnościami, z których dotychczas korzystają, zaś Jakubowi Dędze z synem Piotrem, także z półwłóczka zwanego Konieckowski z wszelkimi gruntami i jego przynależnościami. Król także przyznaje im wolność korzystania ze swych dóbr: swobodnego wypasu łąk, rąbania drzewa bez pustoszenia lasów, łowienia ryb „sakiem i siadkąm”, wolnego robienia piwa i palenia gorzałki na użytek domowy. Zyskują także wolność od robót, czynszów, podatków i innych powinności na rzecz króla lub starosty. W przypadku, gdyby nie było ładu zupełnego, z którego mają pełnić służbę wojskową, starosta sieradzki Jan Wężyk winien go wymierzyć i oddać w spokojne używanie.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

13/2027

k. 11v – 12

Warszawa, 26 marca 1638

Król nadaje Stanisławowi Górskiemu, żołnierzowi zasłużonemu w licznych wyprawach wojennych, puste uroczyszcze zwane Siwior (*Siewior*) w województwie kijowskim nad rzeką Worską, zaczynające się od Artemkowych Piasków, a kończące na Dnieprze i rzeczce Kobielak, która od prawej strony wpada wraz z Worską do Dniepru. Stanisław Górski otrzymuje owe dobra prawem lennym wieczystym po śmierci nie mających męskich potomków Omelana Iwanowicza oraz Iwana Czekala. On i potomkowie jego mogą korzystać z wszelkich pożytków: lasów, jezior, łowić ryby w rzekach i jeziorach, podbierać miód i polować na bobry, pod warunkiem, że nie przywłaszczą sobie żadnych innych dóbr¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. nr 52/2063.

14/2028

k. 12 – 12v

Warszawa, 26 marca 1638

Król przyznaje Andrzejowi Poniatowskiemu, swemu sekretarzowi dożywotnio prawo swobodnego wyrębu drzewa w lasach królewskich we wsi Jaroszowice w dzierzawie barwałdzkiej*, w ilości 6 wozów tygodniowo do palenia, użytku domowego, folwarku i dworu we wsi Roków, zaś krzaków tyle, ile będzie potrzeba do zbudowania ogrodzenia.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

*Województwo krakowskie.

15/2029

k. 12v – 13v

Warszawa, na sejmie walnym, 26 marca 1638

Król, w uznaniu zasług wojskowych i dyplomatycznych, nadaje Krzysztofowi Gembickiemu, podstolemu koronnemu, staroście gnieźnieńskiemu, w wieku chłopięcym – paziowi, potem – osobistemu pokojowemu króla Zygmunta III, urząd stolnika koronnego, po przejściu Piotra Daniłowicza, starosty parczewskiego na urząd krajczego koronnego¹. Krzysztof Gembicki uczestniczył u boku króla w wyprawach moskiewskich, walczył z Turkami oraz uczestniczył w Prusach w wojnie ze Szwedami.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Zob. U X, nr 977.

16/2030

k. 13v – 15

Warszawa, 26 marca 1638

Król wydaje mandat w sprawie oblaty w księgach kancelarii większej koronnej dokumentu wystawionego w Warszawie 16 I 1638. W dokumencie tym król nadaje Adamowi Kazanowskiemu, w uznaniu jego licznych zasług, po urzędzie stolnika koronnego, podkomorzego nadwornego, kasztelana sandomierskiego, starostwo nowotarskie po śmierci Tomasza Zamoyskiego, kanclerza wielkiego koronnego wraz z wszelkimi przynależnościami, wsiami: Szaflary, Maruszyna, Skrzypne, Czerwona, Nowa Wieś (*Wioska Nowa*), Biały Dunajec, Bańska, Bystre (*Bystra*), Waksmund (*Waxuandt*), Chochołów (*Chodolow*), Kunów (*Podczerwone seu Kunowka*), Czarny Dunajec, Dział, Długopole, Szreniawa, Odrowąż, Załuczne, Pieniżkowice, Ratułów (*Radultów*), Ciche, Wroblówka, Morawczyna, Zaskale (*Zaskalna*), Leśnica (*Leznica*), Klikuszowa, *Lasek*, *Niwa*, Groniec (*Gronie*), Białka (*Biała*), *Bukowinka*, Brzegi.

Jeśli odstąpione dobra są obciążone dawnymi sumami, część tych sum, która wynika z zapisanego prawa ma być zwrócona królowi i Rzeczypospolitej. Jeśli zaś nie, corocznie ma być odprowadzana do skarbu w rawskiego podwójną kwartę.

Oblatowany dokument podpisany przez króla Władysława IV

jęz. lac.

17/2031

k. 15 – 16

Warszawa, 27 marca 1638

Król wydaje mandat w sprawie oblaty w księgach kancelarii większej koronnej dokumentu wystawionego w Warszawie 11 III 1638. W dokumencie tym król wyraża zgodę na odstąpienie przez Stanisława Kazanowskiego, starostę krośnieńskiego i przedborskiego swego prawa dożywotniego do starostwa przedborskiego synowi Zygmuntowi Kazanowskiemu. Jeśli odstąpione dobra są obciążone dawnymi sumami, część tych sum, która wynika z zapisanego prawa ma być zwrócona królowi i Rzeczypospolitej. Jeśli zaś nie, corocznie ma być odprowadzana do skarbu rawskiego podwójna kwarta.

Oblatowany dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

18/2032

k. 16 – 18v¹

Warszawa, 26 marca 1638

Król wyraża zgodę na odstąpienie przez uczciwego Błażeja Waligóre (*Waligorciusa*)² oraz jego żonę Annę prawa dożywotniego do sołectwa we wsi Zdary (Zdar) w starostwie bolesławieckim, wraz z przynależnościami synowi Adamowi i jego żonie Zofii. Po śmierci tychże, sołectwo będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Brak w paginacji karty 17, numer ten wpisano na odwrocie k. 16, potem skreślono. ² Pisownia nazwiska za LWIkKuj1659, cz. II, s. 149.

19/2033

k. 18v – 19v

Warszawa, 1 kwietnia 1638

Król wyraża zgodę na odstąpienie przez Samuela Łaszczę [Tuczapskiego] strażnika koronnego, starostę owruckiego i kaniowskiego swego prawa dożywotniego do *słobodki Kamionka* wraz z wszelkimi przynależnościami, w

starostwie owruckim, na osobę Aleksandra Brykalskiego, towarzysza ze swej chorągwi. Z owych dóbr ma być corocznie odprowadzana dwojaka kwarta do skarbu w Rawie.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

20/2034

k. 19v. – 21¹

Warszawa, 1 kwietnia [1638]

Król rozszerza prawo dożywotnie nadane wcześniej przez siebie Wojciechowi Tuszowskiemu, porucznikowi chorągwi kwarcianej Samuela Łaszczu Tuczapskiego, strażnika koronnego, starosty owruckiego i kaniowskiego na słobodkę Międzyrzecka, nad rzeczką Uszą w starostwie owruckim, także na jego żonę Elżbietę Suszczankę Proskurzanekę, wraz z wszelkimi przynależnościami, w tym łowami zwierzęcymi i rybnymi, prawem polowania na bobry, drzewem bartnym i siedliskami Starowieczne i Kalenikowskie z przynależnościami. Z owych dóbr ma być rocznie odprowadzana dwojaka kwarta do skarbu w Rawie, według wskazań konstytucji sejmu koronnego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Brak karty 20, przeskok w paginacji.

21/2035

k. 21 – 21v

Warszawa, 1 kwietnia [1638]

Król nadaje Maciejowi Domańskiemu, żołnierzowi chorągwi Samuela Łaszczu Tuczapskiego, strażnika koronnego, starosty owruckiego i kaniowskiego dobra po Sachnie Zylinskim i Jacku Ostrzanicy, kozakach kijowskich i rebeliantach.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

22/2036

k. 21v – 23

Warszawa, 7 kwietnia [1638]

Król potwierdza dokument lustratorów dóbr królewskich w województwie podlaskim, wystawiony w Goniądzu 12 grudnia 15[7]6, zamieniający na prośbę poddanego królewskiego Hryna Solnika, z powodu zbyt dużego ciężaru powinności i wielkiego ubóstwa, od 1576 r. płatność z każdej z posiadanych przez niego dwóch włók we wsi Hornostaje w starostwie knyszyńskim z 4 beczek soli i 1 kopy groszy litewskich, na 2 kopy groszy litewskich z każdej włóki. Dokument ten zawarty jest w wypisie z akt ziemskich tykocińskich z 12 czerwca (*feria secunda post Dominicam Sanctissimae Trinitatis*) 1623, który okazał przed aktami Metryki Jan Hryniewicz w imieniu brata rodzonego Grzegorza.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV

jęz. pol., lac.

23/2037

k. 23 – 25

Warszawa, 8 kwietnia [1638]

Król przedłuża Marcinowi Widerowi prawo emfiteutyczne do dzierżawy Straszewo ze wsiami i dobrami Cierpięta, Mikołajki i Trzciano¹, po zmarłym

bracie Michale i bratowej Annie Schniterin, o 12 lat na łącznie 36 lat. Dokument wpisany w Gdańsku do akt miejskich 14 lipca 1636 r. Ma on być wpisany do akt metryki pod zastawem 4000 złotych polskich. Uprzednio, dokumentem wystawionym w Gdańsku 2 stycznia 1635, Anna Schniterin, wdowa po Michale Widerze uzyskała prawo emfiteutyczne do dzierżawy Straszewo na 24 lata. Marcin Wider winien osadzić w tej dzierżawie 15 osadników zwanych *gburami* oraz 10 zagrodników. Z dzierżawy tej na nowo będzie wyliczona przez królewskich lustratorów kwarta i odprowadzana do skarbu rawskiego. Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Dzierżawa w województwie malborskim.

24/2038

k. 25 – 25v

Warszawa, 8 kwietnia 1638

Król rozszerza prawo dożywotnie do wójtostwa rogoźnieńskiego, które posiada Paweł Sokołowski, starosta rogoźnieński, na jego żonę Zofię Prusińską. Po śmierci tychże wójtostwo będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

25/2039

k. 25v – 26

Warszawa, 08 kwietnia 1638

Król zezwala Pawłowi Sokołowskiemu, staroście rogoźnieńskiemu i jego żonie Zofii Prusińskiej na przekazanie swego prawa dożywotniego do młyna Rudny w starostwie rogoźnieńskim, wraz z przynależnościami, na osoby uczciwych: Pawła ojca oraz Jana syna, Milerów, młynarzy. Po śmierci tychże młynarzy młyn będzie podlegał wykupowi za 2005 złotych polskich. Z racji obciążeń na rzecz starosty młynarze ci winni płacić 25 złotych polskich czynszu rocznego na św. Jana Chrzciciela, utuczyć 4 świny, dać 6 serów „alias małdrow”, reperować mosty. Od innych powinności i obciążeń będą zwolnieni.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

26/2040

k. 26v – 27

Warszawa, 11 kwietnia [1638]

Król nadaje żołnierzowi Aleksandrowi Madaleńskiemu, w uznaniu jego zasług, dożywotnie prawo do wsi zwanej *Kapa* wraz z sołectwem, z wszelkimi przynależnościami, po śmierci Dawida Kiona i wobec braku legalnych spadkobierców. Z racji tego dożywocia, jeśli nadane dobra są obciążone dawnymi sumami, część tych sum, która wynika z zapisanego prawa ma być zwrócona królowi i Rzeczpospolitej, natomiast z nieobciążonej części dóbr ma być odprowadzana podwójna kwarta do skarbu w Rawie. Po śmierci tegoż Aleksandra Madaleńskiego sołectwo będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

27/2041

w Warszawie, 12 kwietnia

[1638]

k. 27 – 27v.

Król zezwala Walerianowi Szczycińskiemu na ustąpienie prawa dożywotniego do sołectwa (*advocatia*) we wsi Lekarzewice w starostwie brzeskim, wraz z wszelkimi przynależnościami, na osobę swego syna Kazimierza. Ustąpienie to winno być zapisane w jakichkolwiek wierzytelnych księgach koronnych. Po śmierci tegoż Kazimierza Szczycińskiego sołectwo to będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

28/2042

k. 27v – 28v

Warszawa, 12 kwietnia 1638

Król rozszerza prawo dożywotnie Daniela Bielińskiego, pisarza grodzkiego przeddeckiego do sołectwa (*advocatia*) we wsi Baby w starostwie przedeckim i pustych włók zwanych Żakowski i Kleczkowski w przynależnościami, w tejsze wsi na jego żonę Mariannę Kossobucką. Po śmierci małżonków Bielińskich sołectwo to będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

29/2043

k. 28v – 29

Warszawa, 15 kwietnia 1638

Król nadaje Andrzejowi Prażmowskiemu, skarbnikowi ziemskiemu warszawskiemu urząd sędziego ziemskiego warszawskiego po śmierci Jana Nagórki. Prażmowski zasłużył się w wyprawach moskiewskich, wołoskich, inflanckich i pruskich. Prażmowski był jednym z czterech kandydatów zaproponowanych na ten urząd przez urzędników i szlachtę powiatu warszawskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

30/2044

k. 29v – 30

Warszawa, 16 kwietnia 1638

Król zezwala małżonkom Piotrowi Linowskiemu i Barbarze Tulkowskiej na scedowanie swego prawa dożywotniego do wójtostwa albo sołectwa (*advocatiam seu scultetiam*) we wsi Kurzyna i dóbr Jarocin¹ oraz kuźni przy rzece Tanew w województwie sandomierskim, wraz z wszelkimi przynależnościami, na osoby Mikołaja Tulkowskiego i jego żony Petroneli Opockiej. Mikołaj Tulkowski walczył w chorągwi nieżyjącego już Leszczyńskiego². Po śmierci małżonków Tulkowskich sołectwo to będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Wydzielona ze starostwa sandomierskiego Kurzyna – ob. Kurzyna Średnia, Kurzyna Wielka; Jarocin, ok. 15 km drogą na pñn. – zach. od

² Brak imienia. Prawdopodobnie chodzi o Wacława Leszczyńskiego (ok.1576–1628), kanclerza wielkiego koronnego, który utrzymywał prywatną koronną chorągiew husarską, biorącą udział w wojnie ze Szwedami w latach 1626–1629. PSB XVII, s. 147–149.

31/2045

k. 30 – 33

Warszawa, na sejmie 16 kwietnia 1638

Król potwierdza dokument króla Zygmunta, wystawiony w Krakowie 28 I (*feria sexta proxima post festum Conversionis sancti Pauli*) 1519 na prośbę przeora i braci z zakonu dominikanów w Płocku. W dokumencie tym król potwierdza wcześniejszy przywilej klasztoru na nadanie mu zagrodników mieszkających we wsi zwanej Mnichów, przy klasztorze na przedmieściu miasta Płocka, z ich powinnościami na rzecz klasztoru, czyniąc ich wolnymi od służby wojskowej, zachowując ich dotychczasowe wolności i zezwalając lokować tę wieś na prawie chełmińskim¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Regest dokumentu Zygmunta I: MRPS IV, nr 12030.

32/2046

k. 33 – 33v

Warszawa, 16 kwietnia [1638]

Król zezwala Jerzemu Kruszyńskiemu, podstolemu podolskiemu na odstąpienie prawa dożywotniego do wsi Buczniowce i Mordyn (*Mordynia*) w województwie podolskim, powiecie latyczowskim, wraz z wszelkimi przynależnościami, małżonkom Stefanowi Godzimirskiemu i Zofii Kruszyńskiej. Z dóbr tych winna być odprowadzana podwójna kwarta do skarbu rawskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

33/2047

k. 34 – 49

Warszawa, 16 kwietnia 1638

Król potwierdza przywileje dla miasta Tarnowa na cła ziemne i wodne, przedstawione do wpisu w akta kancelarii większej koronnej przez mieszczan tarnowskich: Andrzeja Kamienieckiego, rajcę oraz Jerzego Petrei, sługę królewskiego:

Król na prośbę Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego oraz księcia Władysława Dominika Zasławskiego–Ostrogskiego, potwierdza w Krakowie, na sejmie koronacyjnym 5 marca 1633 r. przywileje królów polskich, przedstawione przez tychże mieszczan:

1. Kazimierz, król polski potwierdza w Krakowie, 4 II (*feria secunda proxima post festum Purificationis Mariae*) 1460, na prośbę Jana Amora z Tarnowa, przywilej zwolnienia mieszczan tarnowskich od płacenia cła krakowskiego.

2. Zygmunt August, król polski powtarza i potwierdza w Piotrkowie na sejmie walnym koronnym, 18 I (*feria sexta ante festum s. Agnetis*), 1549, przedstawiony przez Jana Tarnowskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, dokument Władysława, króla polskiego dany w Wiślicy 12 IX (*feria tertia in octava Nativitatis Sanctae Mariae Virginis*) 1419, przyznający

mieszczanom tarnowskim udającym się do Wrocławia przez Opatów, Działoszyce (*Daloszycze*), Lelów i Krzepice, wolność od ceł.

3. Zygmunt August, król polski, w Warszawie na sejmie walnym 20 IV 1572, potwierdza przedstawiony przez księcia Konstantego Ostrogińskiego, wojewodę kijowskiego, przywilej zwalniający mieszczan tarnowskich od płacenia w całym królestwie wszelkich ceł, kontrybucji i innych obciążeń z wszelkich rzeczy i towarów, tak użytkowych, jak żywnościowych, którymi handlują.

4. Stefan, król polski, w Bochni 10 X 1578 powtarza i potwierdza dokument Władysława [Jagiello], króla polskiego dany w Wiślicy 12 IX (*feria tertia in octava Nativitatis Sanctae Mariae Virginis*) 1419, treść jw.

5. Stefan, król polski, potwierdza bez powtarzania w Warszawie, na sejmie 18 XI 1582 r. dokumenty poprzednich królów zwalniające mieszczan tarnowskich od płacenia w całym królestwie wszelkich ceł, kontrybucji i innych obciążeń z wszelkich rzeczy i towarów, także od pędzenia wołów.

6. Zygmunt III, król polski powtarza i potwierdza w Warszawie na sejmie, 7 XI 1611 dokument Władysława, króla polskiego 12 IX 1419, treść j.w. oraz potwierdza, bez powtarzania dokumenty pozostałych swych poprzedników.

7. Zygmunt III, król Polski potwierdza w Warszawie 11 lutego 1629, przedłożony dokument pergaminowy Stefana, króla Polski, dany w Warszawie na sejmie 3 marca 1581, zawierający potwierdzenie fundacji przez nieżyjącego czcigodnego Marcina Łyczko, prepozyta tarnowskiego na czynszu wykupnym, ustanowionym na części jego wsi dziedzicznej Pleszów w powiecie i ziemi krakowskiej. Czynsz wynosić będzie 50 złotych rocznie z zapisanej sumy 1000 złotych i jest przeznaczony na utrzymanie 3 młodzieńców na Akademii Krakowskiej. Potwierdzenie zostało dokonane na prośbę brata fundatora – Piotra Łyczko i mieszczan tarnowskich.

W tymże samym przywileju Zygmunt III potwierdza bez powtarzania dokument papierowy Stefana, króla Polski, zawierający przeniesienie tej fundacji przez Jana i Rafała Łyczków, po ojcu bratanków fundatora, na ich dobra dziedziczne Ryglice. Król potwierdza, na podstawie przedłożonego wypisu z akt bieckich, że po 12 latach do poprzedniej sumy 1000 zł dodana jest kwota 600 złotych, zaś czynsz wzrośnie do 80 złotych rocznie.

Ponadto został okazany wypis z akt starościńskich nowokorczyńskich z 20 V 1631, zawierających poświadczenie przedstawione przez sławetnego Macieja Punikowskiego, pisarza przysięgłego miasta Tarnowa. Jest to poświadczenie wpisu do akt grodzkich chełmskich, dokonanego 15 kwietnia 1631 przez Jerzego z Tęczyna Ossolińskiego, podstolego koronnego i marszałka szlachty na sejmie warszawskim i inne osoby, podanego do akt przez sławetnego Wojciecha Rutkowskiego, pisarza przysięgłego miasta Zamościa, w którym Jerzy Ossoliński i Mikołaj Daniłowicz, podskarbi nadworni, oświadczają, że na sejmie walnym warszawskim 14 III 1631, na prośbę miast Zamościa i Tarnowa za zgodą posłów postulowano, aby ze względu na zubożenie mieszczan, przestrzegać dawnych przywilejów tych miast na cła ziemne i wodne¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac., pol.

¹ Potwierdzenie przywilejów zrealizowano konstytucją sejmu warszawskiego 1635 r., Vol. Const. T. III, vol. 2, s. 284; zob. regist 2123.

k. 49 – 49v

Warszawa, 18 kwietnia [1638]

Król rozszerza prawo dożywotnie Tomasza Żeromskiego do trzech części we wsi Uszyca i trzeciej części we wsi Bakota (*Bachota*) w województwie podolskim, wraz z wszelkimi przynależnościami, na małżonkę tegoż Marynę Gorczyńską. Po ich śmierci dobra te będą podlegały wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

35/2049

k. 49v – 50v

Warszawa, 19 kwietnia 1638

Król zezwala małżonkom Piotrowi Wolskiemu i Annie Leszczyckiej na scedowanie swego prawa dożywotniego do sołectwa we wsi Jaksice (Jaxyce) w starostwie wrocławskim małżonkom Janowi Smoleńskiemu i Katarzynie Guzikowiczównie. Po ich śmierci sołectwo to będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

36/2050

k. 50v – 51

Warszawa, 19 kwietnia [1638]

Król zezwala małżonkom Abrahamowi Talipskiemu i Helenie Kamieńskiej na scedowanie swego prawa dożywotniego do wsi Żerczyce (*Zerczyce*) *alias Zabite Sidło*¹ w województwie podlaskim, starostwie mielnickim na osoby Wojciecha Niemiry, wojewodzica podlaskiego i jego żony Anny z Pękosławic. Po ich śmierci dobra te będą podlegały wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Pierwotną nazwą wsi Żerczyce było Zabite Siolo.

37/2051

k. 51 – 52

Warszawa, 19 kwietnia [1638]

Król zezwala Katarzynie Roguskiej, wdowie po Wojciechu Roguskim odstąpić swe prawo dożywotnie wraz z wszelkimi przynależnościami do wsi Czudynowce oraz części we wsi Kumanowce w województwie podolskim, powiecie latyczowskim na osobę swego syna z pierwszego małżeństwa Adama Kobelińskiego¹. Z racji tego dożywocia z owych dóbr ma być odprowadzana podwójna kwarta do skarbu w Rawie.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ W tytule dokumentu: *Kobylinski*.

38/2052

k. 52 – 53

Warszawa, 20 kwietnia [1638]

Król zachowuje Adama Jordana z Zakliczyna w posiadaniu prawa dożywotniego do sołectwa we wsi Mszana Dolna (*Mszana Inferior*)¹, które to sołectwo przedtem znajdowało się w rękach uczciwego Wojciecha, które tenże następnie sprzedał Janowi Pieniżkowi z Kruźlowej, sędziemu ziemskiemu krakowskiemu, po czym

przeszło w ręce Adama Jordana. Po śmierci tegoż sołectwo będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Wieś w starostwie nowotarskim, województwie krakowskim.

39/2053

k. 53 – 53v

Warszawa, 20 kwietnia [1638]

Król nadaje Samuelowi Ryłskiemu, staroście rabsztyńskiemu prawo zbierania podatku zwanego targowym w mieście Olkusz podczas jarmarków, cotygodniowych targów oraz w dniach tzw. wolnicy.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

40/2054

k. 53v – 54v

Warszawa, 20 kwietnia 1638

Król nadaje wielbnemu Rafałowi Korsakowi¹, metropolicie kijowskiemu dożywotnią godność archimandryty żydyczyńskiego, po ustąpieniu Atanazego Puzyny, wraz z klasztorem św. Mikołaja żydyczyńskiego, cerkwią Św. Trójcy oraz dworkiem w mieście Łucku i innymi przynależnościami. Król uczynił to za wstawiennictwem szlachty województwa wołyńskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Mikołaj Rafał Korsak, Rafał – imię zakonne, PSB XIV, s. 111.

41/2055

k. 54v – 56

Warszawa, 20 kwietnia 1638

Król mając wzgląd na zasługi rodu Koniecpolskich, a zwłaszcza Stanisława Koniecpolskiego kasztelana krakowskiego i hetmana wielkiego koronnego, młodemu, ale już odznaczającego się męstwem wojennym w wielu bitwach, ale też na forum publicznym, w tym sejmowym Jana Koniecpolskiego mianuje kasztelanem sieradzkim po śmierci Adama Walewskiego¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Por. U II/2, nr 1011–1012.

42/2056

k. 54v – 56

Warszawa, 21 kwietnia 1638

Król nadaje małżonkom Hieronimowi Łubieńskiemu (*Lubieńskiemu*)¹ i Katarzynie [Lubiatowskiej] z Lubiatowa prawo dożywotnie do sołectwa we wsi Bogumiłów (*Bogumiłowo*) w powiecie sieradzkim. Po śmierci tychże sołectwo będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Taką pisownię przyjęto w LWlkpKuj1659, cz. II, s. 141.

43/2057

k. 56v – 57

Warszawa, 21 kwietnia 1638

Król zachowuje uczciwych: Jana, Zygmunta, Tropolita i Tomasza Torułów*, młynarzy w użytkowaniu młyna na rzece Czarna w starostwie brańskim, mając jeszcze na uwadze poniesiony przez nich koszt naprawy tego młyna. Po śmierci tychże młyn będzie podlegał wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ W tytule dokumentu *Turołow*.

44/2058

k. 57 – 57v

Warszawa, 21 kwietnia

[1638]

Król zezwala uczciwemu Maciejowi Kozieł na ustąpienie swego prawa dożywotniego do pewnej części włóki, z przynależnościami, leżącej między ziemią uczciwych Wojciecha i Jana Parysów w dzierżawie korytnickiej¹, przy granicach dóbr szlacheckich z Rowisk² i ziemią Mroczek, uczciwym Janowi i Pawłowi Odłogom, synom Jana Odłoga³. Z tej części włóki będzie płacony coroczny czynsz w wysokości 4 złotych na św. Marcina [11 XI].

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹W województwie podlaskim. ² Wieś w województwie podlaskim. ³ W tytule zostali nazwani synami tegoż Macieja Kozieła.

45/2059

k. 58 – 66

Warszawa, 21 kwietnia 1638

Król potwierdza oblatę do akt kancelarii większej koronnej dokumentu Albrechta Stanisława Radziwiłła, kanclerza Wielkiego Księstwa Litewskiego, danego w Warszawie 15 kwietnia 1638 r. Książę występując jako wykonawca testamentu Franciszka Zajerskiego, biskupa pomocniczego łuckiego, dokonuje fundacji kolegium akademickiego i seminarium przy kolegiacie¹ w Ołyce. Biskup Zajerski chciał tę fundację zrealizować i przeznaczył na nią swoje dobra *Ludrynensia*², zaś kanclerz dokupił jeszcze folwark na przedmieściu Ołyki, co razem w arenę puszczone daje 3 000 złotych polskiego dochodu. Dobra te po śmierci kanclerza mają przejść pod patronat kapituły z zastawem 20 tys. złotych polskiego. Dokument opisuje organizację i tok studiów, taką jak Akademii Zamojskiej, oraz uposażenie profesorów poszczególnych kierunków studiów, biblioteki i kaplicy upamiętniającej biskupa Franciszka Zajerskiego.

Świadkowie, zarówno dokumentu jak i oblaty: Piotr Gembicki, biskup przemyski, proboszcz miechowski i kanclerz wielki koronny; Jerzy Ossoliński, podkanclerzy koronny, starosta bydgoski i lubaczowski; Stefan Pac podkanclerzy litewski, administrator ekonomii brzeskiej, starosta preński i birsztąński; Jan Mikołaj z Żurowa Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, starosta przemyski i samborski; Mikołaj Tryzna, podskarbi wielki litewski, dzierżawca błudeński i przełomski; Jakub Wierzbęta Doruchowski, archidiakon warszawski, referendarz duchowny koronny; Marcjan Tryzna, prepozyt trocki, infułat gieranoński, pisarz referendarii litewskiej; Jan Gembicki regens kancelarii większej, Krzysztof Gembicki, stolnik

koronny, starosta gnieźnieński; Franciszek Dołmat Isajkowski, kustosz wileński, prepozyt grodzieński, pisarz skarbu litewskiego i sekretarz królewski; Józef Korsak, starosta mścislawski i dzisieński³.

jęz. łac.

¹Świętej Trójcy. ²Ludzin. ³Zatwierdzenie fundacji kolegium ołyckiego zrealizowano konstytucją sejmu warszawskiego 1638 r., Vol. Const. T. III, vol. 2, s. 343.

46/2060

k. 66v – 72

Warszawa, 21 kwietnia 1638

Król potwierdza oblatę do akt kancelarii większej koronnej dokumentu Albrechta Stanisława Radziwiłła, kanclerza Wielkiego Księstwa Litewskiego, wydanego w Warszawie 15 IV 1638, dokonującego fundacji i powiększenia uposażenia kościoła parafialnego p.w. św. Kazimierza w Kazimierzowie¹. Po przejęciu dóbr Jabłonne² zostało lokowane miasto Kazimierzów (Kazimierzow) wraz z ufundowaniem kościoła, którego pleban otrzymał dom, ogród i łąkę oraz dochody i daniny z folwarku w Jabłonnem. Niniejszym dokumentem uposażenie to zostało powiększone, mianowicie na surowym korzeniu została założona wieś dziedziczna Jabłonówka, z wyjątkiem ziemi bartnej, ale w to miejsce zostało nadanych 5 miar – wiader ołyckich – miodu z dani folwarcznej oraz dochody z ceł, młynów, stawów i karczem wokół miasta *Kazimierzow* o wartości rocznej 300 złotych, ponadto 4 łany wśród łąnów tego miasta. Z każdego domu, niezależnie od wyznania mieszkańców, ma być płacone podymne 6 gr rocznie na św. Marcina, podobnie ze wsi, które nie należą do księstwa ołyckiego: Hołubne (*Ohubna*), Danczymost (*Dunczimost*), Rajnówka (*Regiówka*) i Kamionka (*Kamówka*)³ oraz z połowów ryb w stawach. Z dochodów tych mają być utrzymani także: organista, nauczyciel szkoły i kantor. Fundator ustala porządek i częstotliwość odprawiania mszy w opisanych intencjach oraz określa, że prawo patronatu dla tej parafii, w razie gdyby któryś z następców zmienił wyznanie katolickie na inne, będzie należeć do kapituły ołyckiej i tam też ma być złożony i przechowywany w archiwum niniejszy dokument.

Świadkowie zarówno dokumentu jak i oblata: Piotr Gembicki, biskup przemyski, proboszcz miechowski i kanclerz wielki koronny; Jerzy Ossoliński, podkanclerzy, starosta bydgoski i lubaczowski; Stefan Pac podkanclerzy litewski, administrator ekonomii brzeskiej, starosta preński i birszański; Jan Mikołaj z Żurowa Daniłowicz, podskarbi wielki koronny, starosta przemyski i samborski; Mikołaj Tryzna, podskarbi wielki litewski, dzierzawca błudeński i przelomski; Jakub Wierzbęta Doruchowski, archidiakon warszawski, referendarz duchowny koronny; Marcjan Tryzna, prezbiter trocki, infułat gieranoński, pisarz referendarii litewskiej; Jan Gembicki regens kancelarii większej, Krzysztof Gembicki, stolnik koronny, starosta gnieźnieński; Franciszek Dołmat Isajkowski, kustosz wileński, prepozyt grodzieński, pisarz skarbu litewskiego i sekretarz królewski; Józef Korsak, starosta mścislawski i dzisieński.

¹ Miasto w powiecie równeńskim, województwie wołyńskim. ² Wieś leżąca j.w. Do przejęcia doszło na mocy umowy o zastaw z Sanguszkami, Radziwiłł, *Pamiętnik*, t. 3, s. 454, przyp. 55. ³ Wsie w powiecie równeńskim, województwie wołyńskim.

47/2061

w Warszawie 22 kwietnia 1638

k. 72 – 100

Oblata przez Albrychta Stanisława Radziwiłła dokumentu pergaminowego opieczetowanego przez biskupa łuckiego Achacego Grochowskiego i Albrychta Stanisława Radziwiłła zawierającego fundację kolegiaty w Ołyce przez tegoż

Albrychta Stanisława Radziwiłła, potwierdzoną przez biskupa, z prośbą o aprobatę królewską:

1) Achacy z Grochowa Grochowski, biskup łucki, prepozyt miechowski, w Janowie¹ 12 grudnia (*Pridie Idus Decembris*) 1631, przy wyliczonych świadkach, zatwierdza fundację ołyckiej kolegiaty, powtarzając dokument Albrychta Stanisława Radziwiłła dany na zamku ołyckim 15 IX 1631. Fundacja ta jest kontynuacją działań ojca Albrychta Stanisława Radziwiłła – Stanisława, który kościół w Ołyce, sprofanowany przez ich dziada heretyka², podniósł do rangi prepozytury z czterema mansjonarzami. Teraz zaś Albrycht Stanisław Radziwiłł, za zgodą biskupa, pragnie erygować tu kolegiatę, z prepozytem, kustoszem, kantorem i dwiema kanoniami (jeden kanonik to kancjonista a drugi ekonom dóbr stołu wspólnego kapituły) oraz 8 wikarymi i 4 mansjonarzami. Fundator rozszerza też pierwotną fundację ojcowską (10 I 1596, na zamku w Ołyce) i oblatowaną w aktach grodzkich łuckich, zawierającą uposażenie prepozyta i jego obowiązki, tak jak były określone w fundacji wpisanej 13 grudnia 1627 w Warszawie przy świadkach w kancelarii mniejszej, oraz dodaje nowe uposażenia: na cle i czynszach pobieranych od propinacji w Ołyce w wysokości 1300 złotych – dla kustosza, kantora i kanonika–kancjonisty oraz 8 wikarych, którym wyznacza nowe prebendy. Spośród wikarych 4 utrzymuje proboszcz, a po jednym kustosz, kantor i kanonik–ekonom oraz sam fundator. Ponadto kancjonista ma jeszcze rentę z zapisu wieczystego 1000 złotych od domu Elżbiety Kobylskiej Stanisławowskiej ufundowaną i czynsz z Zaleszczyków (*Zaleszczyków*). Kantor za pensję wieczystą z dóbr Palcze 300 złotych ma utrzymać stały chór muzyczny; dla organisty 40 złotych z ratusza ołyckiego, a każdy z muzyków ma dostać dom i prawo miejskie w mieście, gdyby się chciał osiedlić. Kolejne uposażenia to zapisy wieczyste na wsiach Dern i Stawek i Oderady³. Ze starostwa ołyckiego ma być pobierane drewno na ogień przed tabernakulum. Do uposażenia proboszcza należą też młyny we wsiach Ciemierzyn i Chromiaków⁴, które mogą być puszczone w dzierżawę zgodnie z prawem kanonicznym.

Cały podział i organizacja stołu winna być zgodna z dekretami Soboru Trydenckiego i wymogami prawa kanonicznego dla kolegiat większych, tak aby wszyscy duchowni mieli wspólnotę stołu. Kantor ma mieć pod swoją opieką archiwum, a kanonik–kancjonista bibliotekę.

Fundator określa godziny kanoniczne, msze i sakramenty oraz w jakich dniach, do jakich świętych i w jakich intencjach, za których przodków fundatora, mają być one odprawiane. Na podstawie brewe papieża Urbana VIII z 29 I 1625, prepozytowi przysługuje prawo używania szat biskupich – infuły, pierścienia i pastorału, zaś prałatom i kanonikom paliusza i dalmatyki przy odprawianiu mszy. Prawo patronatu i prezenty ma należeć do Albrychta Stanisława Radziwiłła i jego potomków. Najwyższą instancją dla obrony kapituły i jej dóbr przed przejściem w niewłaściwe ręce heretyka lub złego katolika, pozostaje król.

Wszystko to, po zapoznaniu się z treścią, biskup ordynariusz raz jeszcze potwierdza w Janowie 12 grudnia 1631, przy wyliczonych świadkach, podnosząc kościół z parafialnego do godności kolegiaty większej, pod wezwaniem NMP i *świętego Argentynusa*, określa pieczęć kapituły ze św. Kazimierzem, poddaje prawu kanonicznemu i wizytacjom biskupim.

W osobnym dokumencie zostaną opisane granice wsi Dern i 2 części wsi Stawek oraz inne dochody i pismo to będzie złożone w archiwum na zamku ołyckim i w archiwum kapituły.

2) W dniu 12 grudnia 1631, w Janowie, tenże biskup potwierdził wyłączność kapituły w korzystaniu z młynów w nadanych wsiach Dern i Stawek a Albrycht Stanisław Radziwiłł to potwierdził w Ołyce 15 I 1632.

Tę fundację dokonaną przez Albrychta Stanisława Radziwiłła i zeznaną przed królem i w aktach metryki większej oblatowali 22 IV 1638 biskup przemyski Piotr Gembicki, kanclerz i Andrzej Bujalski, sekretarz królewski. Była ona przedtem wpisana 20 X 1637 do akt kancelarii mniejszej koronnej⁵.

¹ Zapewne chodzi o Janów Podlaski, należący do biskupstwa łuckiego. ² Mikołaja „Czarnego” Radziwiłła, marszałka wielkiego litewskiego, kanclerza wielkiego litewskiego, wojewodę wileńskiego. ³ Wsie w powiecie łuckim, województwie wołyńskim. ⁴ Wsie w powiecie łuckim, województwie wołyńskim. ⁵ MK 182, f. 323v–335.

48/2062

k. 100 – 100v

Warszawa, 20 marca 1638

Król rozszerza prawo dożywotnie Jana Janickiego, nadane przez króla Zygmunta III do dóbr Jołcze (*Jelce*), Bereski i *Białowieszcze* w położone województwie kijowskim nad Dnieprem, z wszelkimi przynależnościami, na osobę jego żony Katarzyny Zebrzydowskiej. Dożywocie to zostało nadane z uwagi na zasługi wojskowe Jana Janickiego, biorącego udział w wojnie w Prusach w chorągwi Jakuba Sobieskiego, krajczego koronnego, obecnie podczaszego koronnego, starosty krasnostawskiego i jaworowskiego. Po śmierci małżonków dobra te będą podlegały wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

49/2063

k. 101 – 102

Warszawa, 22 kwietnia 1638

Król wystawia mandat nakazujący oblatę w aktach kancelarii większej koronnej swego dokumentu z 28 lutego 1637 r. w Warszawie, w którym zezwała Stanisławowi Koniecpolskiemu, kasztelanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, staroście buskiemu, barskiemu, kowelskiemu i perejasławskiemu na ustąpienie swego prawa dożywotniego do wsi Łosiacz (*Losiacza*), Dawidkowce i Błazejówka *alias* Słoboda Dawidkowska w województwie podolskim na osobę Bartłomieja Jerzego Siąskiego, żołnierza walczącego w jego chorągwi. Z racji tego dożywocia, jeśli nadane dobra są obciążone dawnymi sumami, część tych sum, która wynika z zapisanego prawa ma być zwrócona królowi i Rzeczpospolitej, natomiast z nieobciążonej części dóbr ma być odprowadzana podwójna kwarta do skarbu w Rawie¹.

jęz. lac.

¹ Zob. regest 2124.

50/2064

k. 102 – 103v

Warszawa, na sejmie 22 kwietnia [1638]

Król nadaje małżonkom Andrzejowi Łaszewskiemu i jego żonie Helenie Konarskiej prawo emfiteutyczne na 30 lat do dzierżawy białoborskiej (*baldenburskiej*) w województwie pomorskim, pod zastawem 4000 złotych, płatnych w ciągu 18 tygodni. Na dzierżawę tę, którą winni odbudować po zniszczeniach z wojen ze Szwecją i dbać o nią, mają też prawo dożywotnie.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

51/2065

k. 103v – 104

Warszawa, 22 kwietnia 1638

Król nadaje, z uwagi na zasługi wojskowe, Zygmuntowi Drohiczyńskiemu, walczącemu w chorągwi Stanisława Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, starosty barskiego, kowelskiego i perejasławskiego, prawem kaduka wszelkie dobra po zmarłym ... Klith¹, mieszczaninie lubelskim.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Puste miejsce na imię.

52/2066

k. 104v – 109

Warszawa, 22 kwietnia 1638

Król potwierdza zamianę dóbr Kapustigal¹ oraz ziemi in *pago Vardienensi*² w powiecie brandenburskim między Jerzym de *Ploschwip*, a rajcą Henrykiem a *Mulchem*, dokonaną 10 III 1637 w Brandenburg³.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac., niem.

¹ Od 1850 Waldburg, obecnie Nikołajewka w obwodzie kaliningradzkim. ² Wardienen, wieś w powiecie brandenburskim. ³ Brandenburg, siedziba powiatu w Prusach Książęcych; obecnie Ladushkin w obwodzie kaliningradzkim.

53/2067

k. 109v – 110v

Warszawa, 26 marca 1638

Król nadaje Stanisławowi Górskiemu, żołnierzowi zasłużonemu w licznych wyprawach wojennych, puste uroczyszcze zwane Siwior (Siewior) w województwie kijowskim nad rzeką Worską, zaczynające się od Artemkowych Piasków, a kończące na Dnieprze i rzeczce Kobielak, która od prawej strony wpada wraz z Worską do Dniepru. Stanisław Górski otrzymuje owe dobra prawem lennym wieczystym po śmierci nie mających męskich potomków Omelana Iwanowicza oraz Iwana Czekala. On i potomkowie jego mogą korzystać z wszelkich pożytków: lasów, jezior, łowić ryby w rzekach i jeziorach, podbierać miód i polować na bobry, pod warunkiem, że nie przywłaszczą sobie żadnych innych dóbr¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. nr 13/2024.

54/2068

k. 110v – 111

Warszawa, 13 grudnia 1638

Król, w uznaniu zasług dla siebie i swego ojca, przyznaje Janowi Milewskiemu, szafarzowi, zajmującemu się utrzymaniem gości przybywających na dwór

królewski, dłużną mu na mocy jego oświadczenia, sumę 330 złotych z komory solnej zakroczymskiej, płatną temuż bezpośrednio, a nie jak zwykle do Skarbu. Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

55/2069

k. 111 – 111v

Warszawa, 9 marca 1638

Król nadaje Jakubowi Przeździeckiemu, żołnierzowi walczącemu w chorągwi Dominika Kazanowskiego¹, pisarza polnego koronnego, prawo dożywotnie na wójtostwo rohatyńskie² z przynależnościami, z rąk sukcesorów nieżyjącego Garlickiego¹³. Po śmierci Przeździeckiego wójtostwo to będzie podlegało wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹Aleksander Dominik Kazanowski, pisarz polny, U X, nr 536. ²W ziemi halickiej, woj. ruskim.

³Brak imienia.

56/2070

k. 112 – 112v

Warszawa, 5 maja 1638

Król rozszerza prawo dożywotnie Samuela Dołmat Isajkowskiego, stolnika wołyńskiego, swego dworzanina pokojowego do trzeciej części wsi Kniazia (*Kniazia*) w województwie wołyńskim na żonę tegoż, Katarzynę Bokiejównę. Małżonkowie wspólnie będą korzystać z tych dóbr z wszelkimi ich przynależnościami tak, jak to czynił ich poprzednik Rafał Leszczyński, wojewoda bełski. Z racji tego dożywocia ma być odprowadzana do skarbu rawskiego dwojaka kwarta.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

57/2071

k. 113 – 113v

Warszawa, 6 maja [1638]

Król nadaje Janowi Trojanowskiemu, pisarzowi ziemskiemu mielnickiemu, jako jednemu z czterech szlachciców wybranych przez szlachtę powiatu drohickiego, urząd pisarza ziemskiego drohickiego po przejściu [Wojciecha] Łużeckiego¹ na urząd sędziego ziemskiego drohickiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹Puste miejsce na imię. U VIII, nr 447.

58/2072

k. 113v – 114

Warszawa, 6 maja 1638

Król uwalnia należący do kobiet z Zakonu Trzeciego św. Franciszka dom wraz z połową łąnu, położone na przedmieściu Przasnysza, naprzeciwko pól klasztoru, od wszelkich powinności i obciążeń miejskich i starościńskich. Dom ten i ziemia, zwane *Zbonskie* zakonowi ofiarował Jan Zbonski, mieszczanin przasnyski.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

59/2073

k. 114 – 115

Warszawa, 7 maja 1638

Król, z uwagi na zasługi wojskowe, nadaje Janowi Białobrzieskiemu prawo dożywotnie do wsi Kopiwnica w województwie kijowskim, wraz z wszelkimi przynależnościami, po śmierci Adama Kalinowskiego, starosty winnickiego i braclawskiego. Jan Białobrzieski walczył w chorągwi husarskiej [Stanisława Koniecpolskiego]¹, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego. Z racji tego dożywocia winna być co roku oddawana dwojaka kwarta do skarbu w Rawie.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Brak imienia i nazwiska, por. U X, nr 126.

60/2074

s. 115 – 117¹

Warszawa, 7 maja 1638

Król nadaje urząd sędziego ziemskiego łęborskiego Ernestowi Weiherowi, jako jednemu z czterech kandydatów zarekomendowanemu królowi przez szlachtę powiatów łęborskiego i bytowskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Na karcie 115 na odwrocie numer 116, niewątpliwie strony, co prawda przekreślona, ale po niej nie 116, ale strona 117.

61/2075

s. 117 – 118

Warszawa, 7 maja 1638

Król zezwala małżonkom Janowi Kozłowskiemu i Krystynie Wierzbickiej na odstąpienie swego prawa dożywotniego do wsi Krutobrodyńce (*Koroborodynce*)¹ w starostwie barskim z wszelkimi przynależnościami na osoby małżonków Jana Bogusza i Marianny Kalinowskiej. Ustąpienie to winno być wpisane do jakichkolwiek wierzytelnych ksiąg. Jeśli dobra w tej wsi są obciążone dawnymi sumami, część tych sum, jak wynika z prawa, ma być zwrócona królowi i Rzeczypospolitej. Natomiast z sum wolnych ma być płacona podwójna kwarta do skarbu rawskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Krutobrodyńce albo Krutyborodyńce.

62/2076

Warszawa, 7 maja [1638]

k. 119 – 120

Król, w uznaniu dla zasług dla Rzeczypospolitej, udziału w wojnach z Moskwą, ze Szwecją w Prusach, z Turcją, nadaje Marcinowi z Husiatyna Kalinowskiemu, wojewodzie i staroście czernihowskiemu, po śmierci jego brata rodzonego Adama Kalinowskiego, starostwo braclawskie. Do starostwa należą: miasto Braclaw,

wsie: Macocha (*Maczocha*)¹, Szczurowce, Horodnica, Samczyńce, Ziatkowice, folwarki i slobody: Uchody Bohowe, Krzemieńczuk, Probite, Kazawczyn, Krasny, Solnełow [?], Zaryczki, Czuhrysov, Sinowudzki Ostrów, Krawe, Nestoronka, Martwowodow, z wszelkimi innymi przynależnościami. Ze starostwa tego ma być płacona corocznie podwójna kwarta do skarbu rawskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Macocha, Maczucha, miasto - Krykun, *Kilkist i struktura*, s. 270;

63/2077

k. 120 – 121

Warszawa, 7 maja [1638]

Król potwierdza przywilej Władysława [Łokietka], księcia Królestwa Polskiego, pomorskiego, kujawskiego, łęczyckiego i sieradzkiego, dany w Kaliszu 7 marca (*feria sexta proxima ante dominicam Oculi*) 1298¹, w którym tenże przyznaje mieszczanom Poznania, Gniezna, Pyzdr i Kalisza prawo karania złodziei, rozbójników, zbrodniarzy i wszelkich zbrodniarzy i gwałcicieli: ścięciem, powieszeniem, okaleczaniem i torturami, dotąd zastrzeżone dla władcy.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹ Druk: Kodeks Dyplomatyczny Wielkopolski, tom II, Poznań 1878, nr 777.

64/2078

k. 121 – 122

Warszawa, 8 maja [1638]

Król nadaje Gniewomirowi (Gneomarowi) Reinholdowi Krokowskiemu, pułkownikowi królewskiemu, urząd sędziego bytowskiego, wybranemu spośród czterech kandydatów zarekomendowanych królowi przez szlachtę powiatów: lęborskiego i bytowskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

65/2079

k. 122 – 122v

Warszawa, 12 maja 1638

Król nadaje Stefanowi Ciechowskiemu, cześnikowi gostyńskiemu, wybranemu spośród czterech zarekomendowanych królowi przez szlachtę powiatu gostyńskiego, urząd sędziego ziemskiego gostyńskiego. Urząd ten wakuje po śmierci Zygmunta Głogowskiego.

jęz. lac.

66/2080

k. 122v., s. 123 – 124

Warszawa, 8 lipca 1638

Król, w uznaniu dla zasług wojskowych, zwłaszcza za udział w wyprawie moskiewskiej, nadaje Andrzejowi Isernickiemu żołnierzowi, po bezpotomnej śmierci Krzysztofa Bonieckiego, pustosz zwaną Dubowice w powiecie nowogrodzkim, wraz z wszelkimi pożytkami i korzyściami z wyjątkiem saletry i towarów leśnych, których nie wolno wytwarzać bez osobnego przywileju królewskiego. Król nie zastrzega sobie żadnych innych powinności, poza warunkiem udziału w obronie tamtejszych zamków¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹Zob. dok. 2100.

67/2081

s. 124

Warszawa, 6 maja [1638]

Król nadaje Stanisławowi Skórzewskiemu prawem kaduka wszelkie dobra, sumy i korzyści pozostałe po nieżyjącej Zofii Staromurskiej Senobodowskiej, zmarłej w Poznaniu, co czyni wiadomym władzom miejskim Poznania.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

68/2082

s. 125 – 126

Warszawa, 20 maja 1638

Król zezwala na ustąpienie Andrzejowi Moszczeńskiemu (*Moszczyński*), z powodu podeszłego wieku, z urzędu wojskiego inowrocławskiego na rzecz [Aleksandra] Jana Jarnowskiego, syna [Jana]¹ Jarnowskiego oraz zatwierdza tegoż na owym urzędzie².

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹Puste miejsce na imię. Jan Jarnowski, syn Jana, Boniecki, t. VIII, s. 246. ²Zob. U VI/2 nr 922-923.

69/2083

w Warszawie, 22 maja [1638]

s. 126 – 129

Król nadaje Baltazarowi Kołakowskiemu, wybranemu spośród czterech szlachciców zarekomendowanych przez szlachtę powiatu zambrowskiego, na urząd podsędka zambrowskiego, wakujący po śmierci Macieja Laskowskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Justusa Słowikowskiego.

jęz. lac.

70/2084

k. 129 – 130

Warszawa, 22 maja 1638

Król nadaje Łukaszowi Orzelskiemu, którego kandydaturę wysunęli urzędnicy i szlachta województwa kaliskiego, urząd pisarza kaliskiego, wakujący po śmierci Prokopa Lipskiego¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

¹Zob. U I/2 nr 271-272.

71/2085

k. 130 – 130v

Warszawa, 22 maja [1638]

Król nadaje Stanisławowi Szołdrskiemu (*Szuldrski*) urząd cześnika kaliskiego, wakujący po przejściu Łukasza Orzelskiego na urząd pisarza ziemskiego kaliskiego¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹Zob. U I/2 nr 153-154.

72/2086

k. 130v – 131

Warszawa, 22 maja [1638]

Król nadaje [Wojciechowi]¹ Kochańskiemu, wybranemu spośród czterech zarekomendowanych przez szlachtę powiatu mielnickiego szlachciców, urząd sędziego ziemskiego mielnickiego, wakujący po śmierci [Adama]² Raczko.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV.

jęz. łac.

¹Puste miejsce na imię; U VIII, nr 996. ²Puste miejsce na imię; U VIII, nr 995.

73/2087

k. 131 – 133v

Warszawa, na sejmie 24 maja [1638]

Król zezwala Krzysztofowi Radziwiłłowi, wojewodzie wileńskiemu, hetmanowi wielkiemu litewskiemu, staroście mohylewskiemu i bystrzyckiemu na lokację na surowym korzeniu miasta Radziwiłłów nad brzegiem Warty, naprzeciwko swej wsi Obrzycko (*Obryck*), w województwie poznańskim. Miasto, lokowane na prawie magdeburskim otrzymuje prawo odbywania czterech jarmarków rocznie, wyznacza terminy ich odbywania oraz udziela osiem lat wolności od wszelkich ceł¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹Na k. 132v. puste miejsce na herb miasta.

74/2088

k. 133v – 135v

Warszawa, 24 maja [1638]

Król zezwala Krzysztofowi Radziwiłłowi, wojewodzie wileńskiemu, hetmanowi wielkiemu litewskiemu, staroście mohylewskiemu i bystrzyckiemu na lokację miasta Obrzycko na miejscu swej wsi Obryck, w województwie poznańskim. Miasto, lokowane na prawie magdeburskim otrzymuje prawo i terminy odbywania czterech jarmarków rocznie oraz osiem lat wolności od wszelkich ceł¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Na k. 134v. na miejscu przeznaczonym na herb miasta narysowana atramentem dłoń.

75/2089

k. 135v – 136

Warszawa, 26 maja [1638]

Król, z uwagi na służbę wojskową, zezwala żołnierzowi Wojciechowi Smosarskiemu na przejęcie młyna Kabas w starostwie grabowskim¹ z rąk obecnych, nieprawnych dzierżawców i nadaje mu prawo dożywotnie do tego młyna. Po śmierci tegoż Wojciecha Smosarskiego młyn będzie podlegał wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ W ziemi wieluńskiej (województwie sieradzkim).

76/2090

k. 136v – 137

Warszawa, 27 maja [1638]

Król zezwala małżonkom Janowi Moszczyńskiemu i Dorocie Witosławskiej na ustąpienie swego prawa dożywotniego do sołectwa we wsi Sobota w starostwie łączyckim, wraz z wszelkimi przynależnościami, na osoby małżonków: Jakuba Różyckiego, służącego wcześniej w chorągwi Stanisława Potockiego, wówczas kasztelana kamienieckiego oraz Anny Mikołajczewskiej. Po ich śmierci sołectwo będzie podlegać wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Aleksandra Trzebińskiego, dziekana sandomierskiego.

jęz. łac.

77/2091

k. 137 – 138

Warszawa, 10 czerwca [1638]

Król, z uwagi na służbę wojskową, rozszerza prawo dożywotnie Krzysztofa Orlemes do sołectwa we wsi Wręczyca (*Wrzecica*) w starostwie krzepickim, wraz z włókami Proksinskie i Sobkowskie, także na jego żonę Annę z Pytowiec Pytowską. Po ich śmierci sołectwo będzie podlegać wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

78/2092

k. 138 – 139

Warszawa, 16 czerwca 1638

Król, z uwagi na dobrą służbę, zezwala Felicjanowi Tyszkiewiczowi na dochodzenie prawem dóbr we wsiach Żurakach i Staruniu w powiecie halickim, podległych prawu ziemskiemu, które objęli ludzie prostego stanu, niejacy: Michajło Wasiłowic, Hryczko z synem, Iwan Romanowic, Jac Iwanczewicz z bratem, Stefan Siemionowic, Ilko Hołubowicz, Pawlina Łukaszewic, Fiedor Koblik, Michajło Ihnat, Stefan Petryczyn i synowie Żurakowscy. Niesłusznie je posiadają i korzystają z prerogatyw należnych stanowi szlacheckiemu. Felicjan Tyszkiewicz, prawnie doszedłszy rzeczonych dóbr, weźmie je w użytkowanie po tym, jak otrzyma dekret we właściwym sądzie. Król zwalnia Tyszkiewicza z wszelkich opłat do skarbu, jednak zobowiązuje go do odbywania służby ziemskiej wojennej.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

79/2093

k. 139 – 139v

Warszawa, 16 czerwca [1638]

Król nadaje Walentemu Lasockiemu, łowczemu wyszogrodzkiemu urząd cześnika wyszogrodzkiego, wakujący po przejściu Macieja Siecińskiego¹ (*Sieczynskiego*) na urząd kasztelana wyszogrodzkiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Niesiecki, VIII, s. 329.

80/2094

k. 139v – 140

Warszawa, 16 czerwca [1638]

Król nadaje Stanisławowi Pilchowskiemu urząd łowczego wyszogrodzkiego, wakujący po przejściu Walentego Lasockiego na urząd cześnika wyszogrodzkiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

81/2095

k. 140 – 145v

Warszawa, 20 czerwca 1638

Król potwierdza:

1. Wypis z akt radzieckich lwowskich z 11 VIII (*feria tertia post festum Sancti Laurentii Martyris*) 1637, w których jest mowa o tym, że przed radą miasta Lwowa stawił się Jan Domagalicz, syn nieżyjącego już Wojciecha Domagalicza i Katarzyny Wolfowiczówny i okazał zezwolenie burmistrza i rady miejskiej Lwowa z 26 IX (*feria quarta pridie festi Translationis sancti Stanislai*) 1607 dla swego ojca, dotyczące prowadzenia kramu z wyrobami żelaznymi o powierzchni 13 łokci, ulokowanego w piwnicy pod salą w ratuszu oraz zbudowania muru w zajmowanej piwnicy. Z tego sklepu będzie miastu corocznie płacony czynsz. Jan Domagalicz prosi o zwiększenie powierzchni kramu. Rada miasta poleca wymierzyć większą powierzchnię: na 6 łokci szeroką i na 7 długą; czynsz pozostanie ten sam. Natomiast miasto zastrzega, że dziedziczyć kram mogą jedynie członkowie tej rodziny obojga płci. W przypadku, gdyby chcieli zrezygnować z prowadzenia kramu, przeszedłby on w posiadanie miasta, pod warunkiem zwrotu Domagaliczom kosztu powiększenia kramu. O wysokości tych kosztów zaświadczą murarze i ich zeznanie zostanie wpisane do akt miejskich lwowskich. Natomiast w razie zniszczeń spowodowanych starością pomieszczeń, zwrot kosztów będzie proporcjonalnie zmniejszony.

2. Wypis z akt radzieckich lwowskich z 6 III (*sabbato pridie dominica Oculi Quadragesima proximo*) 1638, zawierający oświadczenie Jana Pokojowicza (*Pokoiowicza*), architekta i budowniczego kramu Jana Domagalicza o wydatkach poniesionych w trakcie powiększania kramu. Oświadczenie to przyniósł rajca lwowski Marcin Korzeniowski, doktor medycyny, występujący w imieniu Jana Domagalicza. Natomiast w imieniu Katarzyny Domagaliczowej podpisał się Adam Gidelczyk¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Aleksandra Trzebieńskiego, dziekana sandomierskiego.

jęz. łac., pol.

¹ Zob. Sumariusz Metryki Koronnej, Seria nowa, t. III, nr 146.

82/2096

k. 145v – 147

Warszawa, 25 czerwca 1638

Król, w uznaniu dla zasług wojskowych i dyplomatycznych Aleksandra Piaseczyńskiego, kasztelana kijowskiego, starosty nowogrodzkiego i ulanowskiego oraz wszelkich zasług dla króla i Rzeczypospolitej rodziny jego żony Elżbiety Konstancji [Ostrorógwnej] z Ostroroga¹, rozszerza prawo dożywotnie do wszelkich dóbr z przynależnościami, wyjąwszy starostwo

jurydyczne, na jego żonę. Z dóbr, które podlegały lustracji ma być płacona corocznie podwójna kwarta.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Aleksandra Trzebieńskiego, dziekana sandomierskiego.

jęz. pol.

¹ W dok. *Ostroga*, ale pochodziła z Ostrorogów, nie Ostrogskich, Jerzy Urwanowicz, Piaseczyński (Piasoczyński) Aleksander h. Lis (ZM. 1646), *Internetowy Polski Słownik Biograficzny*, dostęp: 13 X 2017, <http://www.ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/aleksander-piaseczynski-h-lis>

83/2097

k. 147 – 148

Warszawa, 25 czerwca [1638]

Król zezwala młynarzowej Katarzynie Klimczykowej na ustąpienie prawa dożywotniego do trzeciej części dochodów z młyna we wsi Jeziora w starostwie warszawskim na osobę uczciwego Stanisława Klimczyka Sokołowskiego, swego syna. Po jego śmierci zarządzanie tym młynem będzie podlegać wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

84/2098

k. 148 – 149

Warszawa, 26 czerwca [1638]

Król, w uznaniu zasług wojskowych, nadaje Jakubowi Turobojskiemu, swemu dworzaninowi i rotmistrzowi prawo dożywotnie do części we wsi Bahrynowce w powiecie latyczowskim, województwie podolskim, po śmierci Mikołaja Moczarskiego, w którego chorągwi wiele lat służył. Z dóbr tych ma być odprowadzana podwójna kwarta do skarbu w Rawie.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac.

85/2099

k. 149 – 149v

Warszawa, 28 czerwca [1638]

Król zezwala Tomaszowi Olędzkiemu, chorążemu drohickiemu i swemu dworzaninowi na wydzierżawienie wsi królewskich Korytnica i Wola Korytnicka (Korycka) w powiecie liwskim, wraz z ich przynależnościami, Maksymilianowi Grabowskiemu na okres 3 lat. Król jednak zastrzega, aby poddanych z tych wsi nie obciążano dodatkowymi powinnościami.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Aleksandra Trzebieńskiego, dziekana sandomierskiego.

jęz. lac.

86/2100

k. 149v – 150v

Warszawa, 28 czerwca 1638

Król nadaje Janowi Wawrowskiemu, pisarzowi grodzkiemu kaliskiemu, urząd wojskiego kaliskiego, wakujący po śmierci Serafina Głębockiego¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Aleksandra Trzebieńskiego, dziekana sandomierskiego.

jęz. lac.

¹ Zob. U I/2, nr 493, 494.

87/2101

k. 150v – 151

Warszawa, 30 czerwca [1638]

Król zezwala Pawłowi Kłodnickiemu na odstąpienie całości swego prawa dożywotniego do sołectwa jeżowskiego z przynależnościami w starostwie żarnowieckim, województwie krakowskim, na osoby małżonków Mikołaja Uleskiego i Anny Janowskiej. Po ich śmierci sołectwo to będzie podlegać wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Aleksandra Trzebieńskiego, dziekana sandomierskiego.

jęz. lac.

88/2102

k. 151 – 152v

Warszawa, 1 lipca

[1638]

Król potwierdza przedstawiony mu dokument, dany w Krakowie na zamku w dniu 24 IV 1638, w którym Zygmunt Opacki, podkomorzy warszawski, wielkorządca krakowski, starosta latowicki, mławski i piaseczyński, za zgodą królewską, dał Janowi Niecieckiemu, odźwiernemu pierwszej bramy zamkowej, staremu i zasłużonemu słudze królewskiemu zezwolenie na budowę domu i założenie ogródka na pustym placu przy Krakowie pod Łobzowem. Z tegoż placu będzie płacony do wielkorządztwa krakowskiego czynsz ziemny w wysokości połowy grzywny, „alias dwadzieścia groszy i cztery monety i liczby polski”.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. lac., pol.

89/2103

k. 152v – 153

Warszawa, 8 lipca

1638

Król, w uznaniu dla zasług wojskowych, zwłaszcza za udział w wyprawie moskiewskiej, nadaje Andrzejowi Isernickiemu, żołnierzowi, po bezpotomnej śmierci Krzysztofa Bonieckiego, pustosz zwaną Dubowice w powiecie nowogrodzkim, wraz z wszelkimi pożytkami i korzyściami z wyjątkiem saletry i towarów leśnych, których nie wolno wytwarzać bez osobnego przywileju królewskiego. Król nie zastrzega sobie żadnych innych powinności, poza warunkiem udziału w obronie tamtejszych zamków¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. nr 2077.

90/2104

k. 153v – 154

Warszawa, 13 lipca [1638]

Król zezwala sławetnemu Wojciechowi Kuligowiczowi, mieszczaninowi nieszawskiemu na ustąpienie swego prawa dożywotniego do sołectwa (*advocatum seu scultetiam*) we wsi Przypust w powiecie brzeskim, z wszelkimi przynależnościami, na osobę Marcina Nieszczeńskiego (*Nieszczeński*). Ustąpienie to ma być wpisane do jakichkolwiek wierzytelnych ksiąg w Koronie. Po jego śmierci sołectwo będzie podlegać wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

91/2105

k. 154 – 155

Warszawa, 14 lipca [1638]

Król, w uznaniu wojskowych zasług dla Rzeczypospolitej, nadaje braciom rodzonym Baltazarowi i Janowi Ciepłowskiemu prawo dożywotnie do części we wsiach Krutniów i Berezna w starostwie chmielnickim wraz z przynależnościami. Dobra te wróciły do dyspozycji królewskiej po śmierci, w walce z Kozakami, ich rodzonego brata Jerzego. Z racji owego dożywocia ma być odprowadzana corocznie podwójna kwarta do skarbu w Rawie.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

92/2106

k. 155 – 156

Warszawa, 14 lipca [1638]

Król zezwala małżonkom Marcyanowi Pruszkowskiemu oraz Jadwidze z Lubowca na ustąpienie swego prawa dożywotniego do sołectwa we wsi Kamieniec w starostwie przedeckim, wraz z przynależnościami, na osoby małżonków Stefana Nieszczewskiego i Ewy Ponętowskiej. Po ich śmierci sołectwo to podlegać będzie wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

93/2107

k. 156 – 157

Warszawa, 15 lipca 1638

Król, w uznaniu zasług dla króla i Rzeczypospolitej, nadaje Franciszkowi Mniszchowi¹ z Wielkich Kończyc urząd kasztelana sądeckiego po śmierci [Samuela]² Lanckorońskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹Franciszek Bernard Mniszech; U IV/2, nr 500. ²Nie pozostawiono miejsca na imię – Samuel; U IV/2, nr 499.

94/2108

k. 157 – 158

Warszawa, 15 lipca [1638]

Król nadaje Wojciechowi Miaskowskiemu, podkomorzemu lwowskiemu prawo dożywotnie do wsi Załawie, Dołhe i *Neweryniec* w województwie ruskim, wraz z przynależnościami, po śmierci [N] Błażejowskiego (Błażewskiego)¹, żołnierza. Z racji tego dożywocia, jeśli nadane dobra są obciążone dawnymi sumami, część tych sum, która wynika z zapisanego prawa, ma być zwrócona królowi i Rzeczypospolitej, natomiast z sum nieobciążonych ma być corocznie odprowadzana podwójna kwarta do skarbu w Rawie.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ W dok. „Błażewski” puste miejsce na imię – może Jerzy?, Boniecki, I, s. 282; w LWRusk1661, cz. III, s. 156-157 „Błażejowski”. Za Jana Kazimierza Błażejowscy dzierżyli wsie Dołhe i Hryczówka.

95/2109

k. 158 – 158v

Warszawa, 20 lipca [1638]

Król, w uznaniu zasług w swej służbie, nadaje Kacprowi Poniatowskiemu, swemu osobistemu pokojowemu, urząd burgrabiego zamku krakowskiego. Urząd ten wakuje po śmierci Marcina Wybranowskiego¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹Zob. U IV/2 nr 990.

96/2110

k. 159 – 159v

Warszawa, 20 lipca [1638]

Król zezwala małżonkom Bartłomiejowi Kłosowskiemu i Helenie Jarnowskiej na ustąpienie swego prawa dożywotniego do sołectwa we wsi Staropol w ziemi gostyńskiej, wraz z wszelkimi przynależnościami, na osoby małżonków Stanisława Studzińskiego, cześnika gostyńskiego i Teofili Strzeleckiej. Ustąpienie to winno być wpisane do jakichkolwiek wierzytelnych ksiąg w Królestwie. Po ich śmierci sołectwo to podlegać będzie wykupowi.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

97/2111

k. 160 – 161

Warszawa, 24 lipca [1638]

Król, w uznaniu licznych zasług, szczególnie podczas wojen w Prusach, za radą senatorów, nadaje [Pawłowi Janowi Działyńskiemu]¹ wojewodzie pomorskiemu, staroście bratiańskiego dożywotnio starostwo żarnowieckie, wraz z przynależnościami. Ze starostwa tego ma być corocznie płacona podwójna kwarta do skarbu w Rawie.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Nie zostawiono miejsca na imiona i nazwisko, podano jedynie dotychczasowe urzędy; U V/2, nr 922.

98/2112

k. 161 – 162

Warszawa, 27 lipca [1638]

Król zezwala Mścisławowi Charbickiemu na ustąpienie ze swego prawa dożywotniego do wójtostwa w mieście Stojanów w starostwie sokalskim wraz z przynależnościami, w tym z opłatami zwanymi targowym oraz cotygodniowym tzw. łopatkowym¹ na osobę Daniela Rzyszczewskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Andrzeja Bujalskiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Od miejskich rzeźników.

99/2113

k. 162 – 163

Warszawa, 27 lipca [1638]

Król nakazuje oblatę w aktach kancelarii większej koronnej swego dokumentu wydanego w Błoniu 28 lipca 1635, w którym zezwala, mając na uwadze dochody skarbu koronnego, szafarzowi Szymonowi Białeckiemu na uwolnienie z nieprawych rąk stróży stawów należących do wielkorządu krakowskiego. Jeśli jest ona zadłużona, Białeckie ma ją wykupić, trzymać w swych rękach i korzystać z dochodów tak długo, aż jemu lub jego następcom będzie przez króla lub skarb zwrócona wyłożona na wykup suma. Jeśli natomiast stróża nie jest zadłużona, ówże szafarz winien, zgodnie z umową, wpłacać do skarbu coroczną opłatę.

jęz. łac.

100/2114

k. 163 – 164

Warszawa, 4 sierpnia 1638

Król zezwala małżonkom, Łukaszowi Kazimierzowi Miaskowskiemu, podsędkowi podolskiemu, zasłużonemu w walkach z Turkami, w tym w bitwie pod Cecorą w chorągwi hetmana wielkiego koronnego Stefana Żółkiewskiego, oraz Barbarze Kalińskiej na przekazanie swego prawa do części wsi Halczyńce, nowo lokowanego miasta Nowogród alias Kopajgród, wsi *Onuczkowce*, Szapinków i Kuryłowce w województwie podolskim, powiecie latyczowskim, starostwie barskim, na osoby swych synów: Stanisława, Wojciecha, Seweryna i Łukasza. Cesję tę należy wpisać do jakichkolwiek wierzytelnych ksiąg królestwa. Ze wsi Halczyńce ma być odprowadzona podwójna kwarta do skarbu w Rawie, zaś ze wsi Kuryłowce winien być dostarczony na wyprawę wojenną jeden wyszkolony koń.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Aleksandra Trzebieńskiego, dziekana sandomierskiego.

jęz. łac.

101/2115

k. 164 – 167

Warszawa, 18 maja 1638

Król potwierdza, powtarzając, dokument z 27 kwietnia 1638, spisany przez Godfryda Fabriciusa, notariusza publicznego, sekretarza sądu ziemskiego mitawskiego, dotyczący sprzedaży dóbr Neyhoff w księstwie Semigalii w powiecie seswiejskim przez Małgorzatę *a Tiesenhauzen in Berson*, wdowę po Dionizym z Olssen, staroście szczytnieńskim (*Ortelsburg*), w obecności swego opiekuna prawnego Krzysztofa Fircks *in Normhauzen*, kanclerza księstw Kurlandii i Semigalii, Janowi *a Tiesenhauzen in Caltruam*, przed sądem mitawskim pierwszej instancji¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac., niem.

¹ Oryg.: Latvijas Valsts vestures arhivs (LVVA – Łotewskie Państwowe Archiwum Historyczne w Rydze) Fond 5561 4 0852.

102/2116

k. 167 – 167v

Warszawa, [bd] styczeń [1638]

Król, z uwagi na zasługi wojskowe, zezwala Jaroszowi Targoniowi, żołnierzowi ustąpić swe prawo lenne do wsi Pakoszyce¹ w Księstwie Siewierskim, powiecie nowogrodzkim, wraz z przynależnościami, wyjąwszy saletry i towary lenne, na

osobę Aleksandra Piaseczyńskiego, kasztelana kijowskiego, starosty ulanowskiego i nowogrodzkiego. Z tego prawa wynika obowiązek obrony tamtejszych zamków.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Pakoszyce, Pokoszyce, jako kupione przez Piaseczyńskiego w styczniu 1637, Kułakowskj, *Czernihowo-Siwerszczyzna*, s. 440.

103/2117

k. 168 – 172

Warszawa, 5 listopad [1638]

Feria sexta post festum Omnium Sanctorum)

Król potwierdza w Elblągu wszelkie prawa i przywileje nadane miastu Elblągowi przez jego poprzedników, począwszy od księcia gdańskiego Mestwina¹, Przemysła, księcia pomorskiego i wielkopolskiego, króla Władysława [Jagiellę], który uwolnił mieszczan Elbląga, podróżujących przez Pomorze od wszelkich cel i opłat, oraz króla Zygmunta III, z 7 listopada 1592.

Elbląg, 14 II 1636, lista świadków: Denhoff Kasper wojewoda sieradzki; Łukasz Opaliński marszałek wielki koronny; Stanisław Albrycht Radziwiłł kanclerz wielki litewski, Piotr Gembicki biskup nominat przemyski, dziekan krakowski, prepozyt miechowski, i podkanclerzy koronny; Mikołaj Gniewosz opat koprzywnicki sekretarz wielki koronny; Jakub Doruchowski archidiakon warszawski, scholastyk łączycycki, referendarz koronny; Remigian Zaleski *de Otok* referendarz [świecki] koronny, Janusz Radziwiłł podkomorzy koronny, Ossoliński Jerzy podskarbi nadworny koronny, Jasnogórski Stanisław kuchmistrz koronny, Pieczyhojski (*Pieczychorski*) Paweł kuchmistrz litewski, Grochowski Rafał podkoniuszy koronny, Tomasz Leżeński pisarz skarbu, Gembicki Jan sekretarz królewski i regent kancelarii mniejszej, kanonik gnieźnieński, krakowski, warszawski; Ossoliński Maksymilian podkomorzy sandomierski; Gembicki Krzysztof królewski dworzanin pokojowy; Gerard Denhoff ekonom malborski, królewski dworzanin pokojowy, starosta kościerzyński; Zawadzki Jan cześnik ciechanowski; Samuel Nadolski starosta tczewski; Krzysztof Lode podkomorzy dorpacki; Jakub Karol Madaleński wojski mścislawski, pułkownik królewski, królewski dworzanin pokojowy; Samuel Płaza prepozyt lubelski; Adam Komorowski sekretarz królewski; Grzegorz Borasta² kanonik warmiński i sekretarz królewski; Stefan Zadorski sekretarz królewski; Jan Rudawski dekretowy [*decretor nostror*] i sekretarz królewski; Oborski Jan dworzanin królewski; Maksymilian Miaskowski dworzanin królewski; Andrzej Niegolewski dworzanin królewski. Podpisy Władysława IV i Jana Gembickiego sekretarza królewskiego.

Relacja kanclerza Piotra Gembickiego.

jęz. łac.

¹Mściwoja II. ² W dok. mylnie *Georgio Boraste*. Chodzi o Grzegorza Borasta, Szweda (1584-1656).

104/2118

k. 172 – 172v

Warszawa, 9 listopada [1638]

Król nadaje Wojciechowi Ścibor Ryłskiemu, pisarzowi grodzkiemu kijowskiemu urząd wojskiego żytomierskiego¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. pol.

¹ Zob. U III/4 nr 1070.

105/2119

k. 172v – 175v

Warszawa, 23 kwietnia 1638

Król poleca dokonanie w aktach kancelarii większej koronnej oblaty i potwierdza dokument, w którym Stefan, król polski w Warszawie na sejmie 29 X 1582 powtarza i potwierdza dokument, w którym Zygmunt August, król polski w Piotrkowie, 8 VI 1565 przyznaje Stanisławowi Fałęckiemu, opatowi sulejowskiemu i całemu konwentowi prawo pobierania w mieście Skrzywno opłaty targowego i łopatkowego. Trzecia część tych dochodów należna jest starostwu radomskiemu. Król uwalnia mieszkańców Skrzywna oraz dwóch wsi: Zagórze i *Sosin*, płacących czynsz klasztorowi sulejowskiemu, od obowiązku oddawania starostwu trzeciej części łopatkowego¹.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

¹ Oryg.: AGAD, Zbiór dokumentów pergaminowych, sygn. 4130.

106/2120

k. 175v – 176v

Warszawa, 25 kwietnia [1638]

Król przyznaje zakonowi dominikanów w Latyczowie dziesięcinę w postaci zboża i nasion z folwarku należącego do zamku latyczowskiego. W zamian za to zakonnicy winni modlić się za króla, królową Cecylię Renatę, królewskich następców i dnia pierwszego każdego miesiąca odprawiać mszę świętą z odmawianiem różańca.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

107/2121

k. 177 – 177v

Warszawa, 29 kwietnia [1638]

Król zezwala Wiktorynowi Kuropatwickiemu, podstarościemu buskiemu na odstąpienie swego prawa dożywotniego do wsi Hutki w województwie bełskim, z wszelkimi przynależnościami, na osoby małżonków Jana Zawadzkiego i Zofii Krynickiej. Ustąpienie to winno być wpisane do jakichkolwiek wierzytelnych ksiąg. Jeśli dobra w tej wsi są obciążone dawnymi sumami, część tych sum, jak wynika z prawa, ma być zwrócona królowi i Rzeczypospolitej. Natomiast z sum wolnych corocznie ma być płacona podwójna kwarta do skarbu rawskiego.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac.

108/2122

k. 177v – 178v

Warszawa, 30 kwietnia [1638]

Król poleca oblatę w aktach kancelarii większej koronnej wydanego przez siebie w Warszawie 1 lutego 1638 dokumentu, w którym, w uznaniu zasług wojskowych, nadaje Jerzemu Zakrzewskiemu, żołnierzowi prawem dożywotnim

ziemię w starostwie chmielnickim, zwaną Łozowo wraz z przynależnościami. Ziemia ta znalazła się w dyspozycji królewskiej po śmierci Wojciecha Roguskiego, wojskiego latyczowskiego. Z racji tego dożywocia winna być odprowadzana podwójna kwarta do skarbu rawskiego.

jęz. łac.

109/2123

k. 178v – 182

Warszawa na sejmie, 1 maja 1638

Król, w uznaniu zasług podczas wojen z Turcją, za zgodą senatorów i posłów na sejmie w Warszawie, nadaje Konstantemu Jankule [Jankuła], wojewodzie i hetmanowi wojsk wołoskich i jego małoletnim synom indygenat Królestwa Polskiego oraz rozszerza jego herb własny². Wstawił się za nim Stanisław Koniecpolski, kasztelan krakowski i hetman wielki koronny. Lista świadków: Jan Wężyk, arcybiskup gnieźnieński, prymas Królestwa, legat papieski; Jakub Zadzik, biskup krakowski, książę siewierski; Maciej Łubieński, kujawski; Andrzej Szodrski (*Szuldrski*), poznański; Stanisław Łubieński, płocki; Mikołaj Szyszkowski, warmiński; Piotr Gembicki, przemyski, prepozyt miechowski, kanclerz wielki koronny; Paweł Piasecki, kamieniecki, biskupi Stanisław z Koniecpola Koniecpolski, kasztelan krakowski, hetman wielki koronny, starosta buski, barski, kowalski; Krzysztof z Bnina Opaliński, poznański, starosta śremski; Kacper Denhoff, sieradzki, starosta lajski i bolesławiecki; Maksymilian z Przerębu Przerębski, łęczycki; Paweł Działyński, pomorski, starosta bratiański – wojewodowie; Adam Kazanowski, kasztelan sandomierski, podkomorzy koronny, starosta borysowski, solecki, kozienicki, bielski; Piotr Szyszkowski, wojnicki; Mikołaj Herbut, kamieniecki; Stefan Grodziecki, międzyrzecki; Stefan Gembicki, rogoźnieński; Krzysztof Sułowski, żarnowiecki; Sebastian Wołucki, małogojski; Felicjan Grochowski, przemyski; Jan Kazimierz Krasieński, warszawski – kasztelanowie; Łukasz z Bnina Opaliński, marszałek wielki koronny, starosta leżajski, hrubieszowski; Stanisław Albrycht Radziwiłł, kanclerz wielki litewski, starosta tucholski, gniewski, kowieński; Jerzy z Tęczyna Ossoliński, podkanclerzy koronny, starosta bydgoski, lubaczowski; Stefan Pac, podkanclerzy litewski; Jan Mikołaj z Żurowa Daniłowicz, podskarbi koronny, starosta przemyski, samborski, ratneński; Mikołaj Tryzna, podskarbi litewski; Stanisław Przyjemski, marszałek nadworny, starosta generalny, osiecki, koniński starosta; Jakub Wierzbęta Doruchowski, archidiakon warszawski, referendarz [duchowny] koronny; Mikołaj Gniewosz, opat koprzywnicki, sekretarz wielki [duchowny]; Marcejan Tryzna, referendarz litewski; Jan Gembicki, kustosz gnieźnieński, prepozyt kruszwicki, kanonik krakowski, regens kancelarii większej koronnej; Aleksander Trzebieński, dziekan sandomierski; Janusz Radziwiłł, podkomorzy litewski; Mikołaj Ostroróg, cześnik; Piotr z Żurowa Daniłowicz, krajczy; Krzysztof Gembicki, stolnik – koronni; Łukasz Opaliński, marszałek izby poselskiej; Maksymilian Fredro, podkomorzy przemyski, regens kancelarii mniejszej [koronnej]; Mikołaj Łopacki, zakroczymski, Adam z Brusilowa Kisiel, czernihowski; Stanisław Krasieński, ciechanowski; Piotr Grodzicki, różański – podkomorzowie; Jan Działyński, pucki; Stanisław Bonifacy Mniszech z Wielkich Kończyc, lwowski; Jan Grzybowski, warszawski; Jerzy Lubomirski, sądecki – starostowie; Jan Stanisław Jabłonowski, cześnik królowej, małżonki naszej najdroższej; Jan z Bukowa Schlichting, sędzia ziemski wschowski; Aleksander z Otoka Zaleski, podsędek sieradzki; Franciszek Dembiński, chorąży krakowski i inni liczni posłowie ziemscy, na bieżącym sejmie zebrani.

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Aleksandra Trzebińskiego, dziekana sandomierskiego.

jęz. łac.

¹ Potwierdzenie nadania indygenatu zrealizowano konstytucją sejmu warszawskiego 1638 r., Vol. Const. T. III, vol. 2, s. 344; *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty w zbiorach Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie*, oprac. katalogu A. Wajs, Warszawa 2001, s. 58.

[k. 182 – ¾ karty, puste, nie skasowane]

[k. 182v - informacja o początku wpisów na rok 1638¹]

110/2124

k. 183–183v

Warszawa, 19 marca 1638

Feria secunda post dominicam Palmarum proxima

Król oznajmia i poleca wpisać do akt kancelarii większej koronnej, że Piotr Gembicki, biskup przemyski, prepozyt miechowski, kanclerz wielki koronny uczynił swym pełnomocnikiem Andrzeja Zatorskiego.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, prepozyta miechowskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

111/2125

k. 184 – 185v

Warszawa, 19 marca [1638]

Feria secunda post dominicam Palmarum Quadragesimae

Król poleca oblatę do akt kancelarii większej koronnej danej przez siebie zgody w Warszawie, 11 marca 1638, Stanisławowi Kazanowskiemu, staroście krośnieńskiemu i przedborskiemu, na ustąpienie swego prawa dożywotniego do starostwa przedborskiego z przynależnościami na osobę swego syna Zygmunta. Cesja ta powinna być wpisana do jakichkolwiek wierzytelnych ksiąg. Jeśli dobra w starostwie przedborskim są obciążone dawnymi sumami, część tych sum, jak wynika z prawa, ma być zwrócona królowi i Rzeczypospolitej. Natomiast jeśli nie są, nowy starosta winien corocznie odprowadzać podwójną kwartę do skarbu w rawskiego. Przywilej ten został wydany pod pieczęcią kancelarii mniejszej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, prepozyta miechowskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

112/2126

k. 185v – 203v

Warszawa, 5 kwietnia [1638]

Feria quinta post dominicam Conductus Paschae

Król potwierdza przywileje dla miasta Tarnowa na cła ziemne i wodne, przedstawione do wpisu w akta kancelarii większej koronnej przez mieszczan tarnowskich: Andrzeja Kamienieckiego, rajcę oraz Jerzego Petrei, sługę królewskiego:

¹ Incipit annus inscriptionum MDCXXXVIII.

Ad relationem reverendi domini Petri Gembicki, episcopi praemisliensis, decani cracoviensis, generalis praepositi miechoviensis et plocensis, supremi cancellarii regni.

Król na prośbę Tomasza Zamoyskiego, podkanclerzego koronnego oraz księcia Władysława Dominika Zasławskiego–Ostrogskiego, potwierdza w Krakowie, na sejmie koronacyjnym 5 III 1633 r. przywileje królów polskich, przedstawione przez tychże mieszczan:

1. Kazimierz, król polski potwierdza w Krakowie, 4 II (*feria secunda proxima post festum Purificationis Mariae*) 1460, na prośbę Jana Amora z Tarnowa, przywilej zwolnienia mieszczan tarnowskich od płacenia cła krakowskiego.

2. Zygmunt August, król polski powtarza i potwierdza w Piotrkowie na sejmie walnym koronnym, 18 I (*feria sexta ante festum s. Agnetis*), 1549, przedstawiony przez Jana Tarnowskiego, kasztelana krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, dokument Władysława, króla polskiego dany w Wiślicy 12 IX (*feria tertia in octava Nativitatis Sanctae Mariae Virginis*) 1419, przyznający mieszczanom tarnowskim udającym się do Wrocławia przez Opatów, Działoszyce (*Daloszyce*), Lelów i Krzepice, wolność od ceł¹.

3. Zygmunt August, król polski, w Warszawie na sejmie walnym 20 IV 1572, potwierdza przedstawiony przez księcia Konstantego Ostrogskiego, wojewodę kijowskiego, przywilej zwalniający mieszczan tarnowskich od płacenia w całym królestwie wszelkich ceł, kontrybucji i innych obciążeń z wszelkich rzeczy i towarów, tak użytkowych, jak żywnościowych, którymi handlują.

4. Stefan, król polski, w Bochni 10 X 1578 powtarza i potwierdza dokument Władysława, króla polskiego dany w Wiślicy 12 IX (*feria tertia in octava Nativitatis Sanctae Mariae Virginis*) 1419, [treść jw.]

5. Stefan, król polski, potwierdza bez powtarzania w Warszawie, na sejmie 18 XI 1582 r. dokumenty poprzednich królów zwalniające mieszczan tarnowskich od płacenia w całym królestwie wszelkich ceł, kontrybucji i innych obciążeń z wszelkich rzeczy i towarów, także od pędzenia wołów.

6. Zygmunt III, król polski powtarza i potwierdza w Warszawie na sejmie, 7 XI 1611 dokument Władysława, króla polskiego 12 IX 1419, treść j.w. oraz potwierdza, bez powtarzania dokumenty pozostałych swych poprzedników.

7. Zygmunt III, król Polski potwierdza w Warszawie 11 lutego 1629, przedłożony dokument pergaminowy Stefana, króla Polski, dany w Warszawie na sejmie 3 III 1581, zawierający potwierdzenie fundacji przez nieżyjącego czcigodnego Marcina Łyczko, prepozyta tarnowskiego na czynszu wykupnym, ustanowionym na części jego wsi dziedzicznej Pleszów w powiecie i ziemi krakowskiej. Czynsz wynosić będzie 50 złotych rocznie z zapisanej sumy 1000 złotych i jest przeznaczony na utrzymanie trzech młodzieńców na Akademii Krakowskiej. Potwierdzenie zostało dokonane na prośbę brata fundatora – Piotra Łyczko i mieszczan tarnowskich.

W tymże samym przywileju Zygmunt III potwierdza bez powtarzania dokument papierowy Stefana, króla Polski, zawierający przeniesienie tej fundacji przez Jana i Rafała Łyczków, po ojcu bratanków fundatora, na ich dobra dziedziczne Ryglice. Król potwierdza, na podstawie przedłożonego wypisu z akt bieckich, że po 12 latach do poprzedniej sumy 1000 zł dodana jest kwota 600 złotych, zaś czynsz wzrośnie do 80 złotych rocznie.

Ponadto został okazany wypis z akt starościńskich nowokorczyńskich z 20 V 1631, zawierających poświadczenie przedstawione przez sławetnego Macieja Punikowskiego, pisarza przysięgłego miasta Tarnowa. Jest to poświadczenie wpisu do akt grodzkich chełmskich, dokonanego 15 kwietnia 1631 przez Jerzego z Tęczyna Ossolińskiego, podstolego koronnego i marszałka szlachty na sejmie warszawskim i inne osoby, podanego do akt przez sławetnego Wojciecha Rutkowskiego, pisarza przysięgłego miasta Zamościa, w którym Jerzy Ossoliński

i Mikołaj Daniłowicz, podskarbi nadworny, oświadczają, że na sejmie walnym warszawskim 14 III 1631, na prośbę miast Zamościa i Tarnowa za zgodą posłów postulowano, aby ze względu na zubożenie mieszczan, przestrzegać dawnych przywilejów tych miast na cła ziemne i wodne².

Dokument podpisany przez króla Władysława IV i Jana Gembickiego, sekretarza królewskiego.

jęz. łac., pol.

¹Wyd. F. Piekosiński, *Kodeks dyplomatyczny Małopolski*, t. 4, 1386–1450, nr 1182, s. 176–177. ² Potwierdzenie przywilejów zrealizowano konstytucją sejmu warszawskiego 1635 r., Vol. Const. T. III, vol. 2, s. 284. Zob. regest nr 33/2044.

113/2127

k. 203v – 205

Warszawa 22 kwietnia 1638

Feria quinta ante festum sancti Adalberti episcopi ac martyris proxima

Król poleca dokonanie w aktach kancelarii większej koronnej oblaty swego dokumentu, danego 28 II 1637 w Warszawie, w którym król zezwala Stanisławowi Koniecpolskiemu, kasztelanowi krakowskiemu, hetmanowi wielkiemu koronnemu, staroście buskiemu, barskiemu, kowelskiemu i perejasławskiemu na ustąpienie swego prawa dożywotniego do wsi Łosiacz (*Losiacza*), Dawidkowce i Błazejówka alias Słoboda Dawidkowska w województwie podolskim na osobę Bartłomieja Jerzego Siąskiego, żołnierza walczącego w jego chorągwi. Z racji tego dożywocia, jeśli nadane dobra są obciążone dawnymi sumami, część tych sum, która wynika z zapisanego prawa ma być zwrócona królowi i Rzeczpospolitej, natomiast z nieobciążonej części dóbr ma być odprowadzana podwójna kwarta do skarbu rawskiego¹.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹Zob. regest 49/2060.

114/2128

k. 205 – 209v

Warszawa, 3 maja 1638

Feria secunda post dominicam Cantate proxima

Król poleca dokonanie w aktach kancelarii większej koronnej oblaty swego dokumentu, danego w Krakowie na sejmie koronacyjnym 10 II 1633, w którym król potwierdza dokonanie publicznie na rynku krakowskim w dniu 7 lutego podczas sejmu koronacyjnego pasowania mieszczanina krakowskiego [i uczonego] Macieja Wojeńskiego¹ na rycerza złotego oraz zaliczenie jego i jego potomków do szlachty z herbem *Plomenium* [Płomień, Zadora]². Wojeński zasłużył się poprzez zorganizowanie i udział w straży (*vigilia*) w Krakowie. Przybył on do Krakowa ze Śląska, z Pszczyny. Wcześniej uzyskał tytuł szlachecki od cesarza Ferdynanda II. Dokument przedstawił do wpisu Andrzej Czeski, syndyk miasta Krakowa.

Lista świadków: Jan Albert [Waza], królewicz polski i szwedzki, kardynał i biskup krakowski; Węzyk Jan arcybiskup gnieźnieński, legat papieski i prymas; Łubieński Maciej biskup kujawski; Adam Nowodworski biskup poznański; Łubieński Stanisław biskup płocki; Firlej Henryk biskup przemyski; Zadzik Jakub biskup chełmiński, kanclerz koronny; Koniecpolski Remigian biskup chełmski; Radoszewski Boksa Bogusław biskup kijowski; Piasecki Paweł, biskup kamieniecki; Koniecpolski Stanisław kasztelan krakowski, hetman wielki koronny; Tarnowski Jan hrabia na Tęczynie, wojewoda krakowski; Firlej Jan

wojewoda sandomierski; Radomicki Hieronim wojewoda inowrocławski³; Lubomirski Stanisław wojewoda ruski; Tarło Jan wojewoda lubelski; Leszczyński Rafał wojewoda bełski; Warszycki Stanisław wojewoda mazowiecki; Szczawiński Jakub wojewoda brzeski kujawski; Radziejowski Stanisław wojewoda łęczycki; Kazanowski Marcin wojewoda podolski; Wołucki Filip wojewoda rawski; Radziwiłł Aleksander wojewoda brzeski litewski; Kiszka Mikołaj wojewoda mściślawski; Działyński Paweł wojewoda pomorski; Tarnowski Joachim wojewoda wendeński; Kasper Denhoff wojewoda dorpacki; Ligęza Mikołaj Spytek kasztelan sandomierski; Koryciński Krzysztof kasztelan wojnicki; Przerębski (*Przerembski*) Maksymilian kasztelan sieradzki; Łowicki Jan kasztelan inowrocławski; Zamoyski Wacław kasztelan lwowski; Sienieński Zbigniew kasztelan lubelski⁴; Plichta Walenty kasztelan rawski; Ossoliński Krzysztof kasztelan sądecki; Lanckoroński Samuel kasztelan wiślicki; Gembicki Stefan kasztelan rogoziński; Wołucki Sebastian kasztelan małogojski; Koniecpolski Sebastian kasztelan chełmski; Opaliński Łukasz marszałek wielki koronny; Radziwiłł Albrycht Stanisław kanclerz litewski; Zamoyski Tomasz podkanclerzy koronny; Daniłowicz Jan podskarbi koronny; Przyjemski Stanisław marszałek nadworny koronny; Wiesiołowski Krzysztof marszałek nadworny litewski; Mikołaj Szyszkowski sekretarz wielki koronny⁴, biskup nominat warmiński; Lipski Jan referendarz duchowny koronny, opat wąchocki; Ossoliński Jerzy podskarbi nadworny koronny; Kazanowski Zygmunt prefekt pokojowych królewskich⁵; Sobieski Jakub krajczy koronny, Kazanowski Adam stolnik koronny; Mikołaj Ostroróg podstoli koronny, marszałek izby poselskiej; Zebrzydowski Jan miecznik koronny; Szodrski Andrzej biskup nominat kijowski, sekretarz JKM; Gembicki Piotr dziekan krakowski, sekretarz JKM; Maniecki Maciej podkomorzy poznański; Opaliński Piotr z Bnina podkomorzy kaliski; Chełmski Marcján (*Martino*) chorąży krakowski; Ossoliński Maksymilian chorąży sandomierski; Przyłęcki Hieronim stolnik krakowski; Koryciński Mikołaj z Pilczy starosta ojcowski; Opaliński Krzysztof z Bnina starosta śremski, oraz liczni inni sekretarze, posłowie ziemscy i dworzanie zgromadzeni na sejmie.

Podpis Władysława IV i Jan Lipski referendarz koronny.

Relacja Piotra Gembickiego, biskupa przemyskiego, prepozyta miechowskiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ Maciej Wojeński (Woniejski; Wonieński; Wonieyski), żył w latach 1590–1648; profesor medycyny; por. Estreicher, *Bibliografia*, t. 33, III 222, s. 328–329. ² *Materiały genealogiczne, nobilitacje, indygenaty w zbiorach Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie*, oprac. katalogu A. Wajs, Warszawa 2001, s. 128. ³ W dok. Jan R., zob. U VI/2, nr 897. ⁴ Miał umrzeć w 1633, U IV/4, nr 69. Notowany z urzędem do 1 III 1633, ale nominacja następcy, Piotra Gembickiego miała nastąpić 8 II 1633, U X, nr 942, 943. ⁵ W dok. *Cubiculi nostri Supremo Praefecto*, nominacja na podkomorzego kor. nast. miała 10 lub 12 II 1633, U X, nr 709.

115/2129

k. 209v – 212v

Warszawa, 6 maja [1638]

Feria quinta ante festum sancti Stanislai episcopi et martyris

Król poleca dokonanie w aktach kancelarii większej koronnej oblaty dokumentu burmistrza i rady miasta Torunia, danego w Toruniu 4 czerwca 1637 r., zawierającego wypis z akt miejskich toruńskich, do którego ingrossowano, przyniesione przez sławetnego Krzysztofa Rumlera, mieszczanina i kupca gdańskiego, reprezentowanego przez Fryderyka Kapplera, zeznanie Oktawiana Plichty ze Skotników, starosty gostynińskiego i strzeleckiego. W oświadczeniu

tym, z dnia 30 maja 1637 r. w Toruniu, tenże starosta stwierdza, że winien jest Krzysztofowi Rumlerowi 6500 złotych polskich, które zobowiązuje się zapłacić w 2 ratach w Gdańsku: pierwszą w roku następnym, tj. w 1638 r. „pierwszą wodą na frior”¹ złotych 3500, zaś „drugą ratę także na fryior” w 1639 r. – 3000 złotych. Ponadto starosta zobowiązuje się dać ze swej puszczy dziedzicznej 3 kopy drzewa budowlanego na budynek, 10 kop tarcic grubych na 2 cale i długich na 12 łokci, przesłanych Wisłą do Gdańska wiosną 1638 r. Z kolei Krzysztof Rumler oddał staroście korzenie za 100 talarów oraz zobowiązał się, jak tylko otrzyma pierwszą ratę, zwrócić wszelkie cyrografy i dłużne blankiety. Oblata dokonana jest na prośbę Krzysztofa Rumlera.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac., pol.

¹ Fryjor (z niem.) – wiosenny spływ Wisłą do Gdańska.

116/2130

k. 212v – 213v

Warszawa, 6 maja [1638]

Feria quinta ante festum sancti Stanislai episcopi et martyris proxima

Król poleca dokonanie w aktach kancelarii większej koronnej oblaty swego dokumentu, danego na sejmie w Warszawie 1 III 1637, w którym król potwierdza, bez powtarzania, okazane oryginalne przywileje Fryderyka¹, księcia Kurlandii i Semigalii: z 20 XII 1616, 8 VI 1619 oraz 6 VI 1636 dla Krzysztofa Turingk, swego sekretarza, nadające mu prawem dziedzicznym kilku chłopów wraz z ziemią i wszelkimi zobowiązaniami. Starsze zostały potwierdzone 27 X 1622 przez króla Zygmunta III.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

¹ Fryderyk Kettler (1569–1642), od 1587 r. władał Semigalią, zaś od 1616 r. księżę Kurlandii i Semigalii.

117/2131

k. 213v – 215

Warszawa 7 maja 1638

Feria sexta ante festum sancti Stanislai episcopi et martyris proxima

Król poleca dokonanie w aktach kancelarii większej koronnej oblaty wypisu z akt grodzkich sandomierskich z dnia 31 XII (*sabbato post festum sanctorum Innocentum proxima*) 1633, w którym Andrzej Naborowski, domownik Stanisława Lubomirskiego, wojewody ruskiego, starosty sandomierskiego¹, nadzorca (*praefectusque custos*) lasów starostwa sandomierskiego składa manifestację w sprawie nieprawego wycięcia lasów w tymże starostwie przez ludzi Michała Tarnowskiego. Wypisu dokonał Samuel Kuczkowski, podstarości sandomierski, natomiast wypis do akt kancelarii przyniósł Daniel Budzyński.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

¹ Stanisław Lubomirski w tytule nazywany wojewodą krakowskim, w treści wpisu woj. ruskim, którym był w 1633 r., *PSB*, XVIII, s. 42-45.

118/2132

k. 215v – 216

Warszawa 7 maja [1638]

Feria tertia post dominicam Rogationum proxima

Król stwierdza, że Andrzej Poniatowski z Duchników, sekretarz królewski, zeznał przed aktami kancelarii większej koronnej, iż ustanawia swymi plenipotentami:

Wojciecha Zbujnickiego, Jana Chrzastowica, Jana Przerowskiego, Macieja Popiel, Jana Domagalicza i Jana Rzepczyńskiego, we wszystkich sprawach przed jakimikolwiek sądami. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

119/2133

k. 216–218

Warszawa 12 maja [1638]

Feria quarta pridie festi Ascensionis Christi Domini in caelum

Król poleca dokonanie oblaty w aktach kancelarii większej koronnej dwóch dokumentów:

1. Swego dokumentu, danego w Warszawie, 7 V 1638, w którym król zezwala Samuelowi Edwertowi¹, swemu faktorowi, na swobodny przewóz łądem i wodą do Gdańska, bądź Elbląga 100 beczek saletry, jednak z zachowaniem należnego sobie podatku od saletry;

2. Dokumentu Jana Mikołaja z Żurowa Daniłowicza, podskarbiego wielkiego koronnego, starosty przemyskiego, samborskiego, kolskiego, ratneńskiego i korsuńskiego, danego w Warszawie 9 V 1638, w którym tenże powtarza przywilej na swobodny przewóz przez Samuela Edwerta łądem i wodą do Gdańska, bądź Elbląga 100 beczek saletry, jednak z zachowaniem należnego królowi podatku od saletry. Dokumenty te przyniósł do oblatowania Wojciech Nosowski.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac., pol.

¹ W tytule *Samuel Dewert*.

120/2134

k. 218–218v

Warszawa 12 maja [1638]

Feria quarta pridie festi Ascensionis Christi Domini in caelum

Król stwierdza, że Piotr Gembicki, kanclerz wielki koronny, biskup przemyski, prepozyt miechowski, zeznał przed aktami kancelarii większej koronnej, że ustanawia Andrzeja Zatorskiego swym plenipotentem we wszelkich sprawach wobec sądów sanockich i bieckich i jakichkolwiek innych ziemskich i grodzkich, oraz przed Trybunałem Koronnym w Piotrkowie czy Lublinie. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

121/2135

k. 219–220

Warszawa 21 maja [1638]

Feria sexta ante festa Sollennia Pentecostes proxima

Król stwierdza, że Maciej Poniatowski zeznał przed aktami kancelarii większej koronnej, że ceduje swe prawo dożywotnie do sołectwa we wsi Borków¹ w województwie i powiecie kaliskim, z wszelkimi przynależnościami, na osobę Stanisława Skarszewskiego, podstolego sandomierskiego, sekretarza królewskiego oraz zapewni temuż wolne i swobodne wejście w posiadanie sołectwa² w obecności woźnego sądowego i wyznaczonych w sprawie szlachciców. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

¹ Ob. Borków Stary. ² W tytule i treści – wójtostwo.

122/2136

k. 220 – 221

Warszawa, 27 maja [1638]

Feria quinta ante festum Sanctissimae et Individuae Trinitatis proxima

Król stwierdza, że Maciej Poniatowski zeznał przed aktami kancelarii większej koronnej, że ustanawia Adriana Radlickiego, pisarza grodzkiego poznańskiego, Aleksandra Madalińskiego, sekretarza królewskiego, Jana Skrzetuskiego, Walentego Berkowskiego, Zygmunta Wolskiego, Stanisława Madalińskiego, Jana Chrzastowica i Jana Mielżyckiego swymi plenipotentami we wszelkich sprawach sądowych przed jakimikolwiek sądami. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

123/2137

k. 221–222

Warszawa 29 maja [1638]

Sabbato pridie festi Sanctissimae et Individuae Trinitatis

Król stwierdza, że Jan Nieświastowski zeznał przed aktami kancelarii większej koronnej, że ustępuje swe prawo własności do dóbr Kosino i Czartoryja¹ w województwie czernihowskim, powiecie nowogrodzkim, z wszelkimi przynależnościami, na osobę Wojciecha Ubysza. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

¹ Czartoria (Czartoryja), Kosino (Kozyn), sioła w stanie podputywlskim, Kułakowskyj, *Czernihowo-Siwierszczyna*, s. 82, 425, 431.

124/2138

k. 222v – 223

Warszawa, 1 czerwca [1638]

Feria tertia ante festum Sacratissimi Corporis Christi proxima

Król stwierdza, że Piotr Gembicki, biskup przemyski, prepozyt miechowski, kanclerz wielki koronny zeznał przed aktami kancelarii większej koronnej, że ustanawia Krzysztofa Lewińskiego swym plenipotentem we wszelkich sprawach sądowych przed jakimikolwiek sądami. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

125/2139

k. 223v – 224v

Warszawa, 2 czerwca [1638]

Feria quarta pridie festi Sacratissimi Corporis Christi proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stawił się Paweł Górski, syn Stanisława i przedstawił dokument, w którym Zygmunt III, król Polski w Warszawie, 13 III [1600¹] zezwała Janowi Górskiemu scedować swe prawo dożywotnie do młyna „Srzedni” na rzece *Rozana*, wraz z wszelkimi przynależnościami, na osobę swego brata rodzonego Pawła Górskiego. Po jego śmierci młyn będzie podlegał wykupowi.

Król powtarza dokument i poleca oblatować go do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

¹Data roczna napisana w sposób niepewny.

126/2140

k. 224v – 229v

w Warszawie 7 czerwca [1638]

Feria secunda infra octavas Sacratissimi Corporis Christi

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii większej koronnej stawiał się sławetny Wilhelm Dok, faktor Jerzego Hewla, kupca gdańskiego i okazał dokument opatrzony pieczęcią wielką litewską, w którym Król, w Warszawie 16 V 1637, przedłużył i rozszerzył kontrakt z Jerzym Hewel, swoim faktorem¹. Tenże od 1628 r. miał przywilej na wyrabianie towarów leśnych: potaszu i szmelcugi w lasach starodębskich, poczepowskich, trubeckich, Popowej Góry² i innych oraz na dostarczanie ich do Gdańska. Faktor ma płacić do skarbu od każdego łasztu szmelcugi po 40 złotych, zaś od trzydziestu kamieni potaszu wagi siewierskiej po 20 złotych. Król rozszerza dotychczasowy przywilej, zezwalając Jerzemu Hewel na stawianie w lasach nowych bud do wyrabiania towarów leśnych. Ponadto pniewszczyzna zostaje rozszerzona również na lasy smoleńskie. Mają być zachowane ustalone miary beczek do szmalcugi. Cały wyrobiony w ciągu roku towar – za wiadomością Jakuba Karola Madalińskiego, wojskiego mściśławskiego i sprawdzeniem miary oraz wagi – będzie wywieziony do Gdańska lub Królewca i zwolniony od wszelkich ceł i myt. Jeśliby sam Jerzy Hewel chciał zrezygnować z wyrabiania towarów leśnych, winien to uczynić z rocznym wyprzedzeniem. Będą też im zwrócone wszelkie dodatkowo poniesione przez nich koszty.

Król powtarza dokument i poleca oblatować go do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac., pol.

¹Jerzy Hewel występuje jako królewski faktor od stycznia 1635 r. O roli Jerzego Hewel przy odbudowie floty polskiej i jego stosunkach z królem, zob. *Historia Gdańska*, t. II 1454–1655, pod red. Edmunda Cieślaka, s. 631–632. ²Popowa Góra, w pow. starodubowskim, siedziba ujazdu; tu: lasy w powiecie starodubowskim, w woj. smoleńskim.

127/2141

k. 229v – 231

Warszawa, 8 czerwca [1638]

Feria tertia intra octavas Sacratissimi Corporis Christi

Król stwierdza, że Jakub Ogrodzieński, syn nieżyjącego Adama, cześnik i podstarości piński, sekretarz królewski zeznał przed aktami kancelarii koronnej, że swe dobra dziedziczne, części we wsiach Ogrodzienice (*Ogrodzieniec*), Słomczyn (*Słomczyno*) i Kociszew w województwie mazowieckim, ziemi czerskiej, powiecie grodzieckim, ceduje na osobę Jana Ogrodzieńskiego, syna Stanisława, swego brata stryjecznego i zapewni temuż wolne i swobodne wejście w posiadanie owych dóbr w obecności woźnego sądowego i dwóch wyznaczonych w sprawie szlachciców. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

128/2142

k. 231 – 233v

Warszawa 16 czerwca [1638]

Feria quarta post festum sancti Vitti martyris proxima

Król stwierdza, że czcigodny Maciej Szuflicz, wójt ze wsi Mokotów przedstawił przed aktami kancelarii koronnej dekret królewski, opatrzony pieczęcią mniejszą koronną, podpisany przez Jakuba Wierzbietę Doruchowskiego, referendarza koronnego, dany w Warszawie, 26 II (*w piątek po świętym Macieju Apostole*) 1638 r. W dekrete tym król aprobuje postanowienia komisarzy sądu referendarskiego w osobach Wojciecha Wężyka, dziekana gnieźnieńskiego oraz Adama Komorowskiego, sekretarzy królewskich, w sprawie między poddanymi ze wsi królewskiej Mokotów, a Stefanem Dobrogostem Grzybowskiem, kasztelanem lubelskim, dzierżawcą tej wsi i Janem, jego synem, starostą warszawskim. Sporne sprawy dotyczyły m.in. wymiaru tygodniowych robót, pełnienia stróży dziennej i nocnej, wysokości sepy żytniej i owsianej. Król poleca wpisać dokument do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

129/2143

k. 233v – 234v

Warszawa, 21 czerwca [1638]

Feria secunda ante festum sancti Ioannis Baptistae proxima

Król stwierdza, że Andrzej Bujalski, sekretarz królewski, zeznał przed aktami kancelarii większej koronnej, iż ustanawia swymi plenipotentami Krzysztofa Włoszynowskiego i Jana Korzyńskiego we wszystkich sprawach przed jakimikolwiek sądami. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

130/2144

k. 234v – 235

Warszawa, 14 lipca [1638]

Feria quarta post festum sanctae Margarethae virginis et martyris proxima

Król stwierdza, że Justus Słowikowski, prepozyt sądecki, kanonik krakowski, zeznał przed aktami kancelarii większej koronnej, iż ustanawia Jana Zawadę swym plenipotentem we wszystkich sprawach przed jakimikolwiek sądami. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. lac.

131/2145

k. 235–237v

Warszawa, 15 lipca [1638]

Feria quinta post festum sanctae Margarethae virginis et martyris proxima

Król stwierdza, że przed aktami wielkiej koronnej stawili się: Jan, dworzanin oraz Piotr, pokojowy królewski, Bogatkowie, bracia rodzeni, synowie nieżyjącego Piotra Bogatko, starosty bielickiego i oświadczyli, że Jan swoje części we wsiach Bogatki i Grochowa, zaś obaj wspólne części we wsiach: Stara Wieś Bogacka lub Froczki (*Frącki*) i Wólka w tych Froczkach w powiecie i ziemi czerskiej, województwie mazowieckim, wraz z wszelkimi przynależnościami, dają Walentemu Bogatko, synowi Stanisława, swemu bratu stryjecznemu w wieczyste posiadanie. Ponadto Jan Bogatko przenosi na Walentego Bogatko całość swych praw do prowadzenia spraw z obecnymi właścicielami części w Bogatkach –

Głoskowskimi, celem wykupienia tych części. Jan i Piotr Bogatkowie zapewnią temuż wolne i swobodne wejście w posiadanie owych dóbr w obecności woźnego sądowego i wyznaczonych w sprawie szlachciców. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

132/2146

k. 238 – 240

Warszawa, 16 lipca [1638]

Feria sexta post festum sanctae Margarethae virginis et martyris

Król poleca dokonanie w aktach kancelarii większej koronnej oblaty swego dokumentu, opatrzonego pieczęcią mniejszą koronną, danego w Gdańsku, 30 I 1637, na prośbę cechu odnawiającego przywileje cechu tragarzy w Gdańsku na kamienicę (*lapidea*) przy ulicy zwanej po niemiecku *Loppen Gasse* w Gdańsku, którą to kamienicę, zwana po niemiecku *Trager Haus*, cech posiadał od czasów króla Kazimierza [Jagiellończyka] a była ona ozdobiona znakiem cechu, używanym od czasów krzyżackich (to jest gwiazdą), teraz udostojnioną przez dwie podpórki [rys. na k. 238v i 239]. Ponadto król potwierdza [statuty cechowe stanowiące,] że rada cechu ma się składać z 13 starszych, po jednym z każdego z wymienionych kwartałów [miasta], którzy sprawują władzę przez rok; że pisarz cechowy ma prowadzić rejestr przychodów i wydatków; w razie śmierci któregoś z członków cechu ma wspierać wdowę; ponadto w razie pożaru członkowie cechu są zobowiązani, każdy w swoim kwartale, do pomocy w gaszeniu (*urnas et siphones secum apportare*). Natomiast gdyby przybył transport zboża królewskiego lub należącego do kanclerza lub podkanclerzego, winni go rozładować w pierwszej kolejności. Cech wcześniej już otrzymał przywilej od króla Zygmunta I z 1514 roku, jednak dokument ten uległ zniszczeniu.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

133/2148

k. 241 – 241v

Warszawa, 31 lipca [1638]

Sabbato post festum sanctae Annae proximo

Król stwierdza, że Piotr Gembicki, biskup przemyski, dziekan krakowski, prepozyt miechowski, kanclerz wielki koronny, zeznał przed aktami kancelarii koronnej, że ustanawia Adama Żydowskiego, Jana Zawadę, Daniela Żytkiewicza, pisarza grodzkiego lubelskiego¹, Andrzeja Mniszka, Jana Szembeka i Jana Chrzastowica plenipotentami we wszelkich sprawach przed wszelkimi sądami swymi, kapituły przemyskiej oraz konwentu miechowskiego. Król poleca wpisać to zeznanie w aktach kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac.

¹ W latach 1646–1656 pełnił funkcję instygatora koronnego, U X, nr 174.

134/2148

k. 241v – 242v

Warszawa, 3 sierpnia [1638]

Feria tertia ante festum sancti Dominici confessoris proxima

Król na prośbę sławetnego Dietricha Wigbolt'a, swego chirurga poleca oblatę w aktach kancelarii wielkiej koronnej swego dokumentu, danego w Warszawie dnia 19 III 1638, opatrzonego pieczęcią mniejszą koronną, w którym król przyznaje

temuż pensję roczną z cel ziemi ruskiej w wysokości 500 złotych przez okres 4 lat od daty obecnej. Dochody te otrzymał po nieżyjącym Hieronimie Pierzchlińskim oraz po śmierci kuchmistrza koronnego Stanisława Jasnogórskiego¹.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

¹ Zmarł 8 lub 9 stycznia 1638 r., U X, nr 353.

135/2149

k. 242v – 243v

Warszawa, 4 sierpnia [1638]

Feria quarta ante festum Beatissimae Mariae ad Nives proxima

Król poleca oblatę w aktach kancelarii wielkiej koronnej wypisu z akt grodzkich kowalskich z dnia 10 VI (*feria quinta in octava Sacratissimi Corporis Christi*) 1638 r., w którym Paweł [Jan] Działyński, wojewoda pomorski, starosta bratoniański i skarszewski oświadcza, iż otrzymał od króla w Warszawie dnia 25 IV 1638 prawo emfiteutyczne do wsi Linowiec, Czarnocin i folwark Żabno w starostwie skarszewskim, na odbudowę po wojnach pruskich, pod zastawem 8 tysięcy złotych. Wypis przyniósł do oblaty Henryk Stanisław Chełchowski.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

136/2150

k. 243v – 244

Częstochowa, 16 sierpnia [1638]

in crastino festi Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae

Król stwierdza, że Jan Rylski, pokojowiec królewski, stawił się przed aktami kancelarii wielkiej koronnej i zeznał, że ustanawia Marcjana Rylskiego swego stryja, oraz Aleksandra Rożyńskiego i Jana Różyckiego plenipotentami we wszelkich sprawach sądowych. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii wielkiej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

137/2151

k. 244–244v

Kraków, 5 listopada [1638]

Feria sexta post festum Omnium Sanctorum) [1638]

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii wielkiej koronnej stawił się Krzysztof Gembicki, stolnik koronny, starosta gnieźnieński i osobisty pokojowiec królewski, który zeznał, że ceduje całe swe prawo dożywotnie do starostwa gnieźnieńskiego¹ na osobę bratanka Pawła Gembickiego oraz jego żony Barbary Rozdrażewskiej. Król wyraża zgodę i poleca dokonać wpisu cesji do akt kancelarii wielkiej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

¹ Mógł to być prezent ślubny dla bratanka, który właśnie w 1638 r. poślubił swoją pierwszą żonę Barbarę Rozdrażewską. Natomiast sam Krzysztof Gembicki jeszcze wówczas nie miał własnych dzieci.

138/2152

k. 244v – 246

Warszawa, 23 grudnia [1638]

Feria quinta post festum sancti Thomae Apostoli proxima) [1638]

Król stwierdza, że na prośbę Stefana Dobrogosta Grzybowskiego, kasztelana lubelskiego, starosty kamienieckiego, złożonego chorobą, przebywającego na dworze starościńskim, posłał do niego Andrzeja Bujalskiego, swego sekretarza, w celu spisania jego zeznania. W zeznaniu tym kasztelan lubelski ceduje wszystkie swe dobra, wsie: Garbatka (*Garbatki*) z folwarkiem, Rusiec z folwarkiem, Mroków z Wolą Mrokowską, Parole (*Parule*), Krakowiany, Wolę Krakowiańską, Urzut (*Vrzud*), Starą Wieś, folwark dziedziczny we wsi królewskiej Wola (*Wielka Wola*)¹ z karczmą i poddanymi, Dąbrówkę (*Dambrowka maior*) z brzegiem rzeki Wisły, Ossów, Zabraniec², Krępę (*Krempa*), Ręczaje³, *Wolę Ręczajską*, Grabie⁴, Kolno, Krzywicę, Mostówkę, miasto Okuniew ze wsiami Dębe (*Dembe*)⁵, Michałów (*Michalowo*), Janówek (*Ianowko*), Sulejówek (*Sulewko*), Ostrowię⁶ – w ziemi warszawskiej, powiatach tarczyńskim i błońskim; Czajków z kuźnią i młynami w ziemi czerskiej; wieś Troszyn, części w Mierzewie, Repkach⁷ i *Rawendi*⁸ z folwarkiem, Grucele (*Gruczele*), Kurpie, Nagórki i młyn pusty w Zaruziu w powiecie ostrołęckim, ziemi łomżyńskiej; wieś Chrzęsne z folwarkiem, *Podstoliska* z folwarkiem, Wujówka (*Wuiowka*) z folwarkiem, Barchów z folwarkiem, poddani we wsi Kozły i Mostówce w ziemi nurskiej; Żeliszew folwark ze wsiami Rososz, Wąsówka⁹, Łączka, Łęki, Trzemuszka, Chlewiska, Kotuń z folwarkiem w ziemi liwskiej, województwie mazowieckim; dom i kamienicę na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie z przynależnościami na osobę swego syna Jana Grzybowskiego, starostę warszawskiego. Król przyjmuje zeznanie i poleca dokonać wpisu cesji do akt kancelarii wielkiej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

¹ Obecnie Warszawa–Wola. ² Ob. Zabraniec Stary. ³ Ob. Ręczaje Nowe. ⁴ Ob. Grabie Stare. ⁵ Wieś w pow. warszawskim, koło Okuniewa; ob. nie istnieje. ⁶ Ob. Nowa Wieś. ⁷ Ob. Mierzewo–Repki. ⁸ Ob. Radwany–Zaorze. ⁹ Ob. Żeliszew Podkościelny.

139/2153

k. 246–247

Warszawa, 23 grudnia [1638]

Feria quinta post festum sancti Thomae Apostoli proxima

Król stwierdza, że na prośbę Stefana Dobrogosta Grzybowskiego, kasztelana lubelskiego, starosty kamienieckiego, złożonego chorobą, przebywającego na dworze starościńskim, posłał do niego Andrzeja Bujalskiego, swego sekretarza, w celu spisania jego zeznania. W zeznaniu tym kasztelan lubelski kwituje i rozlicza Stanisława Baranowskiego, podkomorzego wiskiego, pisarza ziemskiego łomżyńskiego i innych współwłaścicieli dóbr Zaruzie, Kuleszka, Drogoszewo, Gozdy¹ i Szyszki² w ziemi łomżyńskiej z wszelkich spraw i działań sądowych. Król poleca wpisać tę kwitację do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

¹ Ob. Rydzewo–Gozdy. ² Szyszki niezlok., istniały w innych ziemiach.

140/2154

k. 247 – 247v

Warszawa, 23 grudnia [1638]

Feria quinta post festum sancti Thomae Apostoli proxima

Król stwierdza, że przed aktami kancelarii wielkiej koronnej stawił się Stanisław Baranowski, podkomorzy wiski, pisarz ziemski łomżyński i zeznał, że on sam wraz ze współwłaścicielami dóbr Zaruzie, Kuleszka, Drogoszewo, Gozdy i Szyszki w ziemi łomżyńskiej zawieszają wszelkie spory sądowe ze Stefanem

Dobrogostem Grzybowskiem, kasztelanem lubelskim, starostą kamienieckim, od chwili obecnej, pod zastawem 100 grzywien. Król poleca wpisać to zeznanie do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

141/2155

k. 248 – 248v

Warszawa, 30 grudnia [1638]

Feria quinta ante festum Circumcisionis Christi proxima

Król stwierdza, że na prośbę Stefana Dobrogosta Grzybowskiego, kasztelana lubelskiego, starosty kamienieckiego, złożonego chorobą, przebywającego na dworze starościńskim, posłał do niego Andrzeja Bujalskiego, swego sekretarza, w celu spisania jego zeznania. W zeznaniu tym kasztelan lubelski kwituje Jana Kazimierza Krasieńskiego, kasztelana warszawskiego, starostę grabowieckiego z sumy 2000 złotych. Król poleca wpisać tę kwitację do akt kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

142/2156

k. 248v–249

Warszawa, 31 grudnia [1638]

Feria sexta pridie Circumcisionis Christi

Król stwierdza, że Piotr Gembicki, biskup przemyski, dziekan krakowski, prepozyt miechowski, kanclerz wielki koronny, zeznał przed aktami kancelarii koronnej, że ustanawia Stanisława Makowskiego i Jana Zawadzkiego, komornika granicznego różańskiego swymi plenipotentami we wszelkich sprawach przed jakimikolwiek sądami. Król poleca wpisać to zeznanie w aktach kancelarii większej koronnej.

Relacja Piotra Gembickiego, kanclerza wielkiego koronnego.

jęz. łac

[k. 249 pusta, nie skasowana]

[k. 249 – 260 spis zawartości tomu MK 183, w kolejności wpisów – łacina, język polski]

[3 karty nieliczbowane 260 – 263]